

ಪ್ರಕರಂಜಿ

ನವೆಂಬರ್
1989

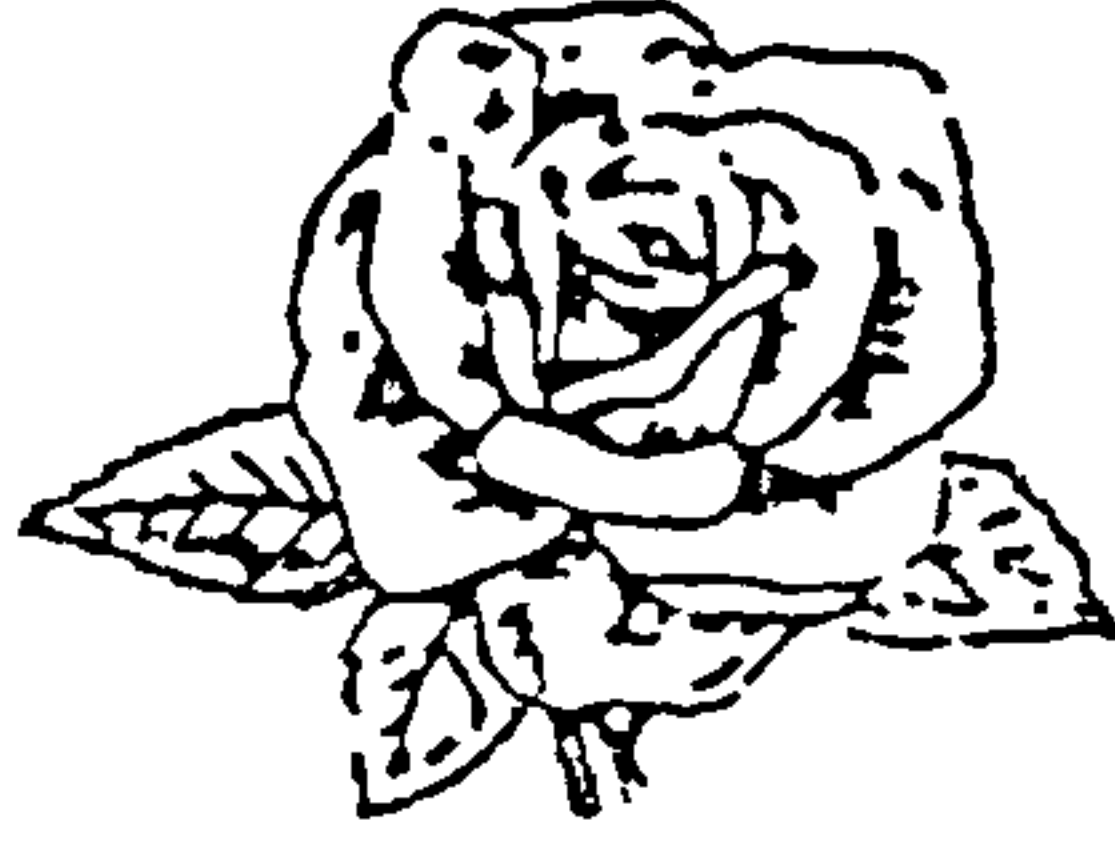
ತಿಳಿನಗೆಯ ಕಾರಂಜಿ

- ✿ ಆನಂದ್
- ✿ ಶೀನು
- ✿ ಭುವನೇಶ್ವರಿ ಹೆಗಡೆ
- ✿ ಗೌತಮ
- ✿ ಶಿವ
- ✿ ಸುಮತೀಂದ್ರ ನಾಡಿಗ
- ✿ ದಾಶರಥಿ ದೀಕ್ಷಿತ್
- ✿ ಶಾಂತಾ ರಘು
- ✿ ಆರ್. ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ್

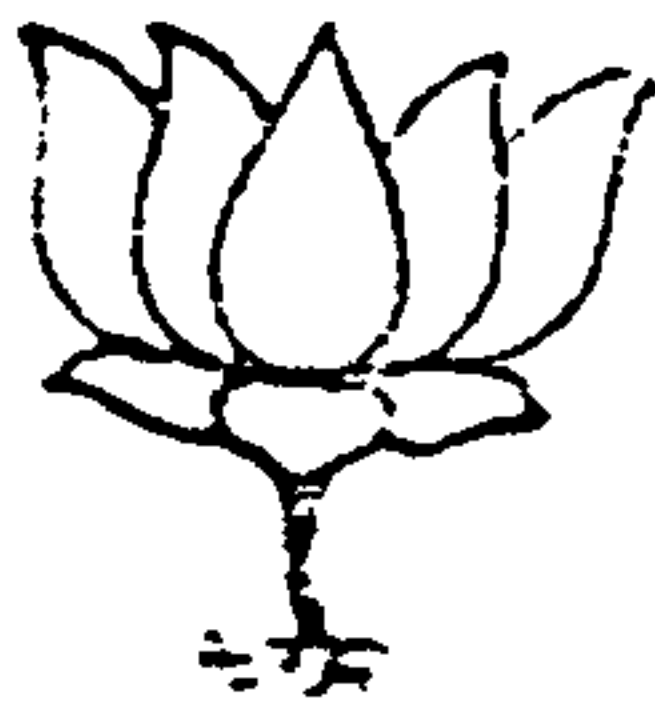
ಬಿಡಿ ಪ್ರತಿ : 2 ರೂ. 50 ಪೈ.

ಶುಭಾಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ

ಎಸ್. ವಿ. ಆರ್. ಎಜ್ಞೇಸ್

ಬೆಂಗಳೂರು

(ತಿಳಿನಗೆಯ ಕಾರಂಜಿ)

ಸಂಪುಟ ೭

ನವೆಂಬರ್ ೧೯೮೯

ಸಂಚಿಕೆ ೨

ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಘಟೋತ್ಕಜನ ಮುಖವೆಲ್ಲಾ ಗಾಯವಾಗಿತ್ತು. ತಾಯಿ ಹಿಡಂಬಿ ಆದರದಿಂದ ಮುಖ ಒರೆಸಿ “ಏನಾಯ್ತಪ್ಪಾ, ಬಲು ನೋವಾ ಅಂತ ಕೇಳಿ ದಳು.

“ಬಂಡೇ ಮೇಲಿನ ರಾಕ್ಷಸನೊಡನೆ ಜಗಳ ಆಡಿದೆ ಅಮ್ಮಾ!” ಅಂದ ಘಟು. ತಾಯಿ ಮಗನನ್ನು ನೂಕಿದಳು. “ಬಂಡೇ ಮೇಲಿನ ರಾಕ್ಷಸ ಕುನ್ನಿ ಹಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಕೈಲಿ ಏಟು ತಿಂದು ಬಂದೆಯಾ, ನಾಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತೆ?”

“ಅಮ್ಮಾ, ಸತ್ತವರ ವಿಚಾರ ಹೀನಾಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬಾರದು ಅಂತ ಅಪ್ಪ ಹೇಳ್ತಿದ್ದಲ್ಲೇ?” ಘಟು ಉತ್ತರಿಸಿದ.

ಹಾ-ಗೇ-ನೋ ಅಂತ ತಾಯಿ ಮಗನನ್ನು ಮುದ್ದಿಟ್ಟುಕೊಂಡಳು.

ಗೌರವ ಸಲಹೆಗಾರರು : ಶ್ರೀ ಅ. ರಾ. ಸೇ. ಶ್ರೀ ಶೇಷಗಿರಿ	ಚಂದಾ ವಿವರ : ಬಿಡಿ ಪ್ರತಿ : 2 ರೂ. 50 ಪೈ. ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ : 25 ರೂ. ಆಜೀವ ಚಂದಾ : 250 ರೂ.	ವಿಳಾಸ : ಅಪರಂಜಿ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, 36, 6ನೆ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು- 560 003. ಕೆಲಸದ ವೇಳೆ : ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 8ರಿಂದ 10ರವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ
---	---	--

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ

ಲೇಖನ	ಲೇಖಕ/ಲೇಖಿಕೆ	ಪುಟ
ಅಪರಂಜಿ ಕಿಡಿ	ಆನಂದ್	5
ನಕ್ಕಾಂವಾ ಗೆದ್ದಾಂವಾ	ಶೀನು	7
ದಿನಬಳಕೆ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಉದ್ದೇಶಿತ ನಿರುಪಯೋಗಿತ್ವ	'ಮ್ಯಾಡ್' ಕೃಪೆ	10
ಅಂತ ಹೇಳ್ತಾನೆ.	ಭುವನೇಶ್ವರಿ ಹೆಗಡೆ	13
ದೂರವಾಣಿಯೂ, ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞತೆಯೂ	ಗೌತಮ	18
ನೊವೆಂಬರ್ ಹೇಳಿಕೆಗಳು	ಶಿವು	21
ಕೆಲವರು ಪ್ರಸಿದ್ಧರು	ಸುಮತೀಂದ್ರ ನಾಡಿಗ	23
ಪಡುವಣ ಯಾತ್ರೆ	ಡಾ ಆನಂದ್	24
ರಾಘವಾಣನ ರಥ	ದಾಶರಥಿ ದೀಕ್ಷಿತ್	26
ಅಯ್ಯೋ! ಹೀಗಾದರೆ?	ಶಾಂತಾ ರಘು	32
ವಿಮರ್ಶಕ	ಆರ್. ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ್	36

ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚಿತ್ರಗಳು : ಬಾಗೂರು ಮಾರ್ಕೆಂಡೇಯ

ಮುದ್ರಣ-ಇಂಪ್ರೆಷನ್ಸ್, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು-560 003.

ದೂರವಾಣಿ : 342144

ಅಪರಂಜಿ

ಸಂಪುಟ—೭

ನವೆಂಬರ್ ೧೯೮೯

ಸಂಚಿಕೆ-೨

ಯಾರು ಇಲ್ಲಿ ನಾನಾತ್ವವನ್ನು ಕಾಣುವರೋ. ಅವರು ಸಾವಿನಿಂದ ಸಾವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಬೃಹದಾರಣ್ಯಕ

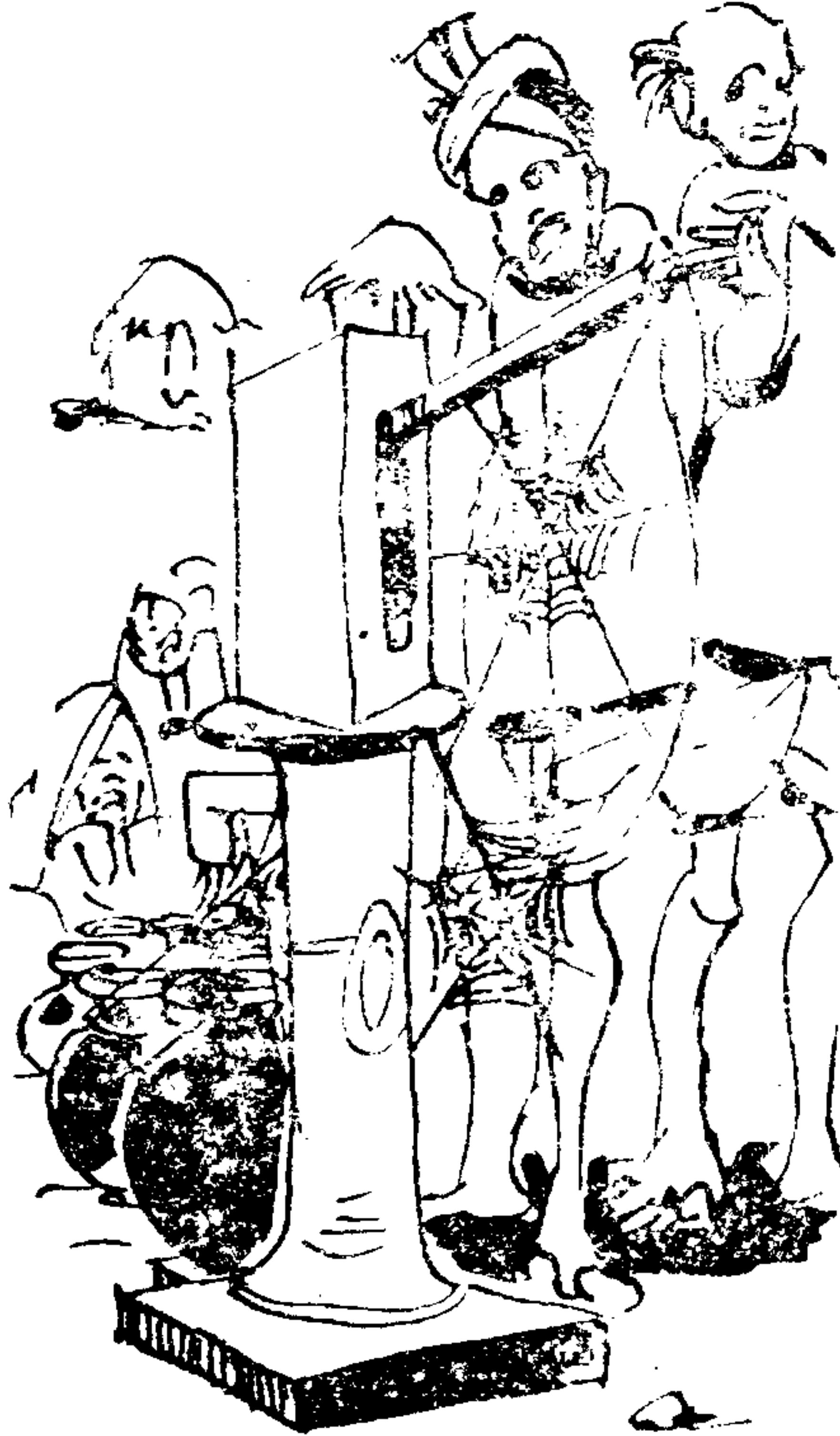
ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ನದಿಗಳು, ಪರ್ವತಗಳು, ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿಗಳು. ಮೈದಾನಗಳು, ದೇಶಗಳು, ಜನರು, ಪಶುಗಳು, ನಡೆನುಡಿಗಳು, ನಂಬಿಕೆಗಳು, ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟಿವೆ, ನಾನು ಹೆಚ್ಚು. ತಾನು ಹೆಚ್ಚು ಎಂಬ ಕಚ್ಚಾಟಗಳು ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು. ಈ ಲೋಕ ದುಃಖದಿಂದಕೂಡಿದೆ. ಸಾವು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೂ ಕೊನೆಯನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡುತ್ತದೆ, ಯಾವುದು ಸತ್ಯ ? ಯಾವುದು ಸುಳ್ಳು ? ಈ ದುಃಖದಿಂದ ಭಯದಿಂದ ಪಾರಾಗುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ಹಲವರು ಚಿಂತಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಸಾವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂದೇ ಎಲ್ಲರೂ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ, ರಸ್ತೆ, ರೈಲು, ವಿಮಾನ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಪಘಾತಗಳು, ಯುದ್ಧಗಳು, ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ಕೃತ್ಯಗಳು, ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಳು ಇವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ, ಸಾವಿನ ಭಯ ಜನಕ್ಕಿದೆಯೇ ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ ಜೀವನದ ಭಯ ಸರ್ವತ್ರ ಹರಡುತ್ತದೆ,

ಮನುಷ್ಯ -ಅಮರನಾಗಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸುವುದೇ ಆದರೆ, ಅವನು ಶ್ರುತಿ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ಕಿವಿಗೊಡಬೇಕು. ಏಕನೂ ಅಜನೂ, ಮಹಾಂತನೂ, ತನಗೆರಡನೆಯ ದಿಲ್ಲದವನೂ ಜರಾ, ಮರಣ, ಶೋಕಗಳ ಲೋಪವಿಲ್ಲದವನೂ ಪಾಪಗಳ ಹೊಡೆತ ವಿಲ್ಲದವನೂ ಆದ ಆತ್ಮನನ್ನು ಶ್ರುತಿ, ಗುರುವಾಕ್ಯ, ಅನುಭವಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ ಅರಿಯಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದವರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, ನಮಸ್ಕಾರ, ಶುಶ್ರೂಷೆ ಉಚಿತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಂದ ಆತ್ಮ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅರಿಯುವುದೇ ಏಕೈಕ ಮಾರ್ಗ.

ಭೇದ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಶ್ರುತಿ ಏಕೆ, ಗುರು ಏಕೆ? ಪ್ರಾಕೃತರೂ. ಕ್ರಿಮಿ ಕೀಟಗಳೂ, ಪಶುಗಳೂ ಅದನ್ನರಿತಿವೆ.

ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಭೇದವೇ ನಿಜ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದರೆ ಏನೂ ನಷ್ಟವಿಲ್ಲ, ಇದು

ವರೆಗೂ ಅನಂತ ಕೋಟಿ ಜನ್ಮಗಳು ಬಂದು ಹೋದವು. ಇನ್ನೂ ಮುಂದೂ ಹುಟ್ಟಿಸತ್ತೆ ಪಡಿಪಾಟಲು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾನೆ. ಯಾರಪ್ಪನ ಮನೆಯ ಗಂಟು ಏನು ಹೋಯಿತು? ಅಪಾರು ಕ್ಷೇಯವಾದ ಶೃತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅವನು ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ ಎನ್ನುವುದಾದರೆ ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ; ಕಪಿಲನು ಸರ್ವಜ್ಞನಾದರೆ ಕಣಾದನು ಸರ್ವಜ್ಞನಲ್ಲ ಎನ್ನುವಕ್ಕೆ ಪ್ರಮಾಣವೇನು? ಇಬ್ಬರೂ ಸರ್ವಜ್ಞರಾದರೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನೇಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ?

ಅವನು
ಮಾಣಸಿಕೆಯುಳ್ಳ

“ಇನ್ನೇನು ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಬಂತಲ್ಲ—
ರಿಪೇರಿ ಅಗ್ಗಿತೆ ಬುಡು”

—ಆನಂದ್

ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಕಿವಿಗೆ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆ

—ಸುದ್ದಿ

ಆರೆ, ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಧಾನಿಯ ಧ್ವನಿ ಕೇಳುತ್ತಿತ್ತಲ್ಲ ?

* * *

ಮೊಹಿಂದರ್ ಅಮರ್‌ನಾಥ್‌ಗೆ ಪಾಪಸ್ ಬುಲಾವ್

—ಪತ್ರಿಕೆ

ಅವರ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನು ಬರೆದಿದೆಯೋ ?

* * *

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಟಗರು ಕಾಳಗ

ಸುದ್ದಿ

ಓಹೋ, ಲೋಕಸಭೆ ಚುನಾವಣೆಗಳ ಮುನ್ನೋಟನೆ !!

* * *

ಖ್ಯಾತ ಮೋಟಾರ್ ಸೈಕಲ್ ಸವಾರರಿಂದ ಲಘುವಿಮಾನ ಹಾರಾಟ

ಪ್ರದರ್ಶನ

—ದಸರಾ ಸುದ್ದಿ

ಜಾಗೃತೆ !

* * *

“ದೂರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಧಾರಾವಾಹಿ”

—ಪತ್ರಿಕೆ

ಇದರಿಂದ ಎನ್. ಟಿ. ಆರ್. ದೂರ್ವಾಸರಾದರಂತೆ !

ಮೊರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯಿ ಮಾನನಷ್ಟು ಮೊಕದ್ದಮೆ ವಿಫಲ

—ಸುದ್ದಿ

ಇದರಿಂದ ಅಮೆರಿಕದವರ ಮಾನನಷ್ಟವಾಯಿತು !

* * * *

ನಾನು ರಾಜಕಾರಣಕ್ಕೆ ಖಂಡಿತ ಹಿಂದಿರುಗುವುದಿಲ್ಲ

—ಅಮಿತಾಬ್ ಬಚ್ಚನ್

ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಿಂದ ಆದ ಅನುಕೂಲಗಳು ಸಾಕು ಅಂತಲೋ?

* * * *

ಸ್ವೀಡನ್ನಿನ ಆಡಿಟ್ ಬ್ಯೂರೋ(SAG)ದ ರಿಪೋರ್ಟಿನಿಂದ ರಾಜೀವರ
ಧೈರ್ಯವೂ sag ಆಯಿತಂತೆ!

* * * *

ಶ್ರೀಕಾಂತ್ ಭಾರತದ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್

—ಕ್ರೀಡಾ ಸುದ್ದಿ

ಪರವಾಗಿಲ್ಲ, ಈಗ ಸೋತರೂ ನಗುತ್ತಿರಬಹುದು!

* * * *

“ನಕ್ಕಾಂನಾ ಗೆದ್ದಾಂನಾ”

ವಸತಿ ಸಮಸ್ಯೆ

—ಶೀನೂ

ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ತಿರುಪತಿ ಪೆಂಕಟರಮಣಸ್ವಾಮಿಯ ಫೋಟೋ ಒಂದನ್ನು ಗೋಡೆಗೆ ತೂಗುಹಾಕಿದ್ದೇವೆ. ಗಾಜು ಕೂಡಿಸಿ, ಒಳ್ಳೆಯ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಕಟ್ಟು ಹಾಕಿಸಿ, ಮೇಲೊಂದು ಕೆಳಗೆರಡು ಮೊಳೆ ಬಡಿದು ತುಸುವೇ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಾಗಿ ಸಿ ಹಾಕಿದ ದೇವರ ಫೋಟೋ ಹಾಲಿನ ಅಂಧಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಪಾಗಿದೆ.

ಆದರೆ ಪೆಂಕಟರಮಣನ ಹಿಂದೆ ತುಸುವೇ ಪೊಳ್ಳಾದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗುಬ್ಬಿಗಳು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಗೂಡು ಕಟ್ಟುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಎಷ್ಟೇ ಸಲ ಕಿತ್ತಿ ಕಿತ್ತಿ ಎಸೆದರೂ ಹಠ ಬಿಡದೆಲೇ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ stet ಕಟ್ಟುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಕಸ, ಕಡ್ಡಿ, ತುಂಡು ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಸೇದಿ ಎಸೆದ ಬೀಡಿ ತುಂಡುಗಳು, ತೊಪ್ಪಲು, ಕಾಗದದ ಚೂರುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ಗುಬ್ಬಿಗಳ ಛಲ ಎಷ್ಟೇ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾಗಿ ಇದ್ದರೂ ನಾನಂತೂ ನಿರ್ದಯನಾಗಿ ಗೂಡುಗಳನ್ನು ಕೀಳುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತೇನೆ.

ಮೊನ್ನೆ ರವಿವಾರ ವಾರದ ಸಫಾಯಿಗೆ ಪೊರಕೆ ಹಸ್ತನಾಗಿ ನಿಂತಾಗ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸ್ವಾಮಿಯ ಪಟದ ಹಿಂದೆ ಗುಬ್ಬಿ ಮನೆಯೊಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿದುದನ್ನು ಕಂಡೆ. ಈ ಸಲ ಕಟ್ಟಡ ಸಾಕಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು. ಗೋಡೆ, ಕಿಟಕಿ, ಮಾಳಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಇನ್ನೇನು ಗೃಹ ಪ್ರವೇಶವೊಂದೇ ಬಾಕಿ ಇದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಅನಧಿಕೃತ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ನೆಲಸಮಗೊಳಿಸಲು ನಾನು ಸಿದ್ಧ ನಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ, ಒಮ್ಮೆಲೇ ಹೊರಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ಹತ್ತೆಂಟು ಗುಬ್ಬಿಗಳು ವಿರೋಧ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದವು. “ಯಾರಿಗೋ ಜಿಂದಾಬಾದ್”, “ಯಾರದೋ ಮುರ್ದಾಬಾದ್” ಎಂದು ಕೂಗಿ ಕೂಗಿ, ಕುಣಿದು ಕುಪ್ಪಳಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ನನ್ನ ರಾಕ್ಷಸಾಕಾರವನ್ನು ಕೂಡ ಗಮನಿಸದೆ ಒಳಗೊಮ್ಮೆ, ಹೊರಗೊಮ್ಮೆ ಡಾರಿ ಜಿಗಿದು, ಒಮ್ಮೆ ದಯೆ ಯಾಚಿಸುತ್ತ, ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ನನಗೇ ಛೇಮಾರಿ ಹಾಕುತ್ತ ಕೋಲಾಹಲಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದವು. ಈ ಪುಟ್ಟ ಜೀವಿಗಳ ಆಕ್ರಂದನ ಎಷ್ಟೇ ಹೃದಯಸ್ಪರ್ಶಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಕೇಳದೇ ನಾನು ಬಾಣಭಟ್ಟನ ವ್ಯಾಧನಂತೆ ಪಟದ ಹಿಂದೆ ಕೈ ಹಾಕಿ ಇಡೀ ಗೂಡನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಸಲಕ್ಕೆ ಕಿತ್ತಿ ಹೊರಗೆಸಿದೆ. ಆಗ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಗುಬ್ಬಿಗಳು ಫೂತ್ಕರಿಸುತ್ತ ನನಗೆ ಹಿಡಿ ಶಾಪ ಹಾಕುತ್ತ, “ಆಯಿತಲ್ಲಪ್ಪ. ಇನ್ನೇನು ಎಲ್ಲ ಧ್ವಂಸ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟೆನು, ಮುಠ್ಠಾಳ. ಇವನ ಕೈ ಸೇದಿ ಹೋಗ”, ಎಂದು ಹಾರಿಹೋದವು.

ಆದರೆ ಒಂದು ಗರ್ಭಿಣಿ ಗುಬ್ಬಿ ಮಾತ್ರ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡದೆ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತ ಕೂಗಿ ಕೂಗಿ ಅಕ್ರೋಶಿಸುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ಅದರ ಶ್ರಮೆವೆಲ್ಲ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಮನೆಯೇ ನೆಲಸಮವಾಗಿದ್ದರೂ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಪಟದ ಹಿಂದೆ ಹಾರಿ ಹಾರಿ ಬಂದು ರೋದಿಸುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಪಟದ ಮೇಲೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಭಗ್ನಾವಶೇಷಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಮೌನವಾಗಿ ಕುಳಿತು ಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ಇನ್ನೊಂದು ಗುಬ್ಬಿ—ಬಹುಶಃ ಗರ್ಭಿಣಿಯ ಗಂಡಸರಬೇಕು—ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಸಂಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತ.

“ಹೋಗಲಿ ಬಿಡೆ. ಎಷ್ಟುಬಡಕೊಳ್ಳುತ್ತಿ. ಬೇರೆಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಮನೆ ಕಟ್ಟೋಣ ಮಂತೆ,” ಎಂದಿತು.

“ಅಯ್ಯೋ, ಏನಿರೀ ಹೀಗೆ ಹೇಳ್ತೀರ. ಜಯನಗರದ ಸೈಟಿನಲ್ಲೂ ಹಾಗೆಯೇ ಆಯಿತು. ಮಲ್ಲೇಶ್ವರದ ಸೈಟಿನಲ್ಲೂ ಅದೇ ಕತೆ. ಎಷ್ಟು ನಿರ್ದಯರಾಗಿರುತ್ತಾರಲ್ಲ ಈ ಮನುಷ್ಯರೆಂಬವರು,” ಎಂದು ಕನಲಿವಳು ಕ್ಷಾಂತ.

“ಮನುಷ್ಯರೇನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಬಿಡೆ. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಆ ಪೆಂಕಟರಮಣ ಸ್ವಾಮಿ” ಕೂಡ ಕೈ ಕೊಟ್ಟನಲ್ಲ ! ಅವ್ವಲ್ಲದೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ ‘ದೆವೋ ದುರ್ಬಲ ಘಾತಕ’ ಎಂದು ಯಜಮಾನ ಕೇಳಿದ.

“ಮುಂದೇನಿ ಗತಿ ? ಹೆರಿಗೆಯ ದಿನ ಬೇರೆ ಹತ್ತಿರ ಬರುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲ” ಎಂದು ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಂಪಗುಟ್ಟಿದಳು ಚಿಮಣಿ.

ಕ್ಷಣ ಬಿಟ್ಟು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಿ, ಏನೋ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದವರಂತೆ ಹೇಳಿತು ಗಂಡು :

“ನೋಡು. ಯೋಚಿಸಬೇಡ ಈ ಸಲ ವಿಧಾನ ಸೌಧದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟುವಾ.”

“ಏನಿರೀ ಮಾತಾಡ್ತೀರಿ. ಅಷ್ಟೊಂದು ಜನ ಓಡಾಡ್ತಾ ಇರುತ್ತಾರೆ” ಎಂದಳು ಭೀರು ಗುಬ್ಬಾಂಗಿ.

“ಮನುಷ್ಯರ ಓಡಾಟವೆಲ್ಲ ಹೊರಗೇ ಕಣೆ. ಒಳಗೆ ನೋಡು ಆ ಫೈಲಿಂಗಿನ ಕೋಣೆಗಳಿಗಿಂತಲೇ ನೋಡು. ಅಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಬರೋಲ್ಲ. ವರ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಕಡತಗಳೆಲ್ಲ ಧೂಳು ತಿನ್ನುತ್ತ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತವೆ” ಎಂದ ಗುಬ್ಬಿ.

“ಬಿಡ್ರೀ, ಬಿಡ್ರೀ..... ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ಕಡತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಕ್ಷಿಗಾರ ಬಂದು ನೂರಿನ್ನೂರು ಮಾಮೂಲಿಸೆದರೆ ಎಂತಹ ಹಳೆಯ ಕಡತಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಡಕಿ ಬಿಡುತ್ತಾ ರಲ್ಲರೀ ಈ ಖದೀಪುರು,” ಎಂದಳು ಬೆದರಿದ ಬಿಮ್ಮನಸಿ. “ಹೋಗೆಸ್ಸ, ಯಾವ ಕಾಲದ ಮಾತಾಡುತ್ತೀ? ಮಾಮೂಲಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಕಾಲ ಎಂದೋ ಮುಗಿಯಿತು ಕಣೆ. ಈಗ ಯಾವ ಮಾಮೂಲಿಗೂ ಜಗ್ಗರು ಈ ಮಹಾ ಮೂಳರು” ಎಂದ ಗುಬ್ಬೀಪತಿ ಧೈರ್ಯದಲ್ಲಿ.

“ಏನೋಪ್ಪ. ಆದರೂ ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಆ ಪೆಸ್ಸ ಕಂಟ್ರೋಲಿನ ವರು, ಡಿ.ಡಿ.ಟಿ. ಯವರು ಬರುತ್ತಾರಲ್ಲ, ಪ್ರತಿ ಕೋಣೆಯ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗೆ”, ಎಂದಳು ಗರ್ಭಿಣಿ ಇನ್ನೂ ಅಧೈರ್ಯದಲ್ಲಿ. ‘ಬಿಡೇ ಆರು ತಿಂಗಳು ತಾನೇ? ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಿನ್ನದು ಮೂರು ಹೆರಿಗೆ ಮಾಡಿಸ್ತೇನೆ’ ಎಂದು ಬಿಕ್ಕದಲಿ ಜೀಕಿದ ಲಘಂಗ ಗುಬ್ಬಿ.

“ಛೂ, ಹೋಗಿ. ನಿವುಗೆ ಮರ್ಯಾದೇನೆ ಇಲ್ಲ....” ಎಂದಳು ನಾಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಂಪುಕೆಂಪಾಗುತ್ತ ಬಸುರಿ.

*

*

*

ಈ ರೀತಿ ಚಿಂತೆಯ ಕಾರ್ಮುಗಿಲಿಗೆ ಸಂತಸದ ಬೆಳ್ಳಿಯೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ವಿಧಾನ ಸೌಧದಡೆಗೆ ಭುರೈಂದವು ಗುಬ್ಬಿ ದಂಪತಿ.

ಸ್ವಿಟ್ಸರ್ಲೆಂಡಿನ ಮಂಜಿನಲ್ಲಿ
ದೋಸೆ ಕಾಫಿ ನೆನೆಸಬಾರದು
ಅಮೆರಿಕನ್ ಮದುವೆ ಪಾರ್ಟಿಯಲ್ಲಿ
ಎಲೆಡಿಕೆ ಅರಿಸಿನ ಕುಂಕುಮಕ್ಕೆ ಕಾಯ
ಬಾರದು ಕಣೆ

ಅಂತ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ
ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ
ತಲಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ
ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಡುವಾದ ಮನಸ್ಸು

ಎ. ಕೆ. ರಾಮಾನುಜನ್

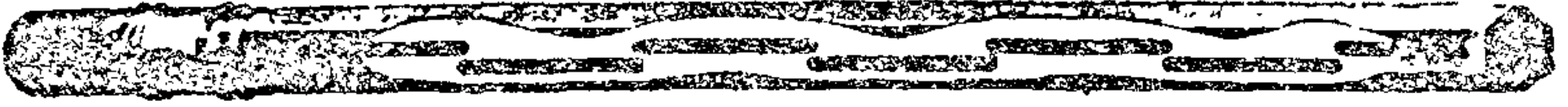
ದಿನಬಳಕೆ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಉದ್ದೇಶಿತ ನಿರುಪಯೋಗಿತ್ವ

(Planned obsolescence — ಓ ಕನ್ನಡಾಂಜೆ, ನನ್ನನ್ನ ಕ್ಷಮಿಸು !)

— (“ಮ್ಯಾಡ್” ಕೃಪೆ)

ಈಚೀಚೆಗೆ ದಿನಬಳಕೆ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ತಯಾರಕರು, ತಮ್ಮ ಮಾಲು ಬೇಗ ಸವೆದು ಹೋಗುವ ಯಾ ನಾಶವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೇ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆಂದು ನಮ್ಮ ಗುಪ್ತ ಬಾತ್ಮೀದಾರರಿಂದ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಆಳವಾದ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಿ, ಈ ಮುಂದಿನ ಪರದಿಯನ್ನು ಅಪರಂಜಿಗಾಗಿಯೇ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ :

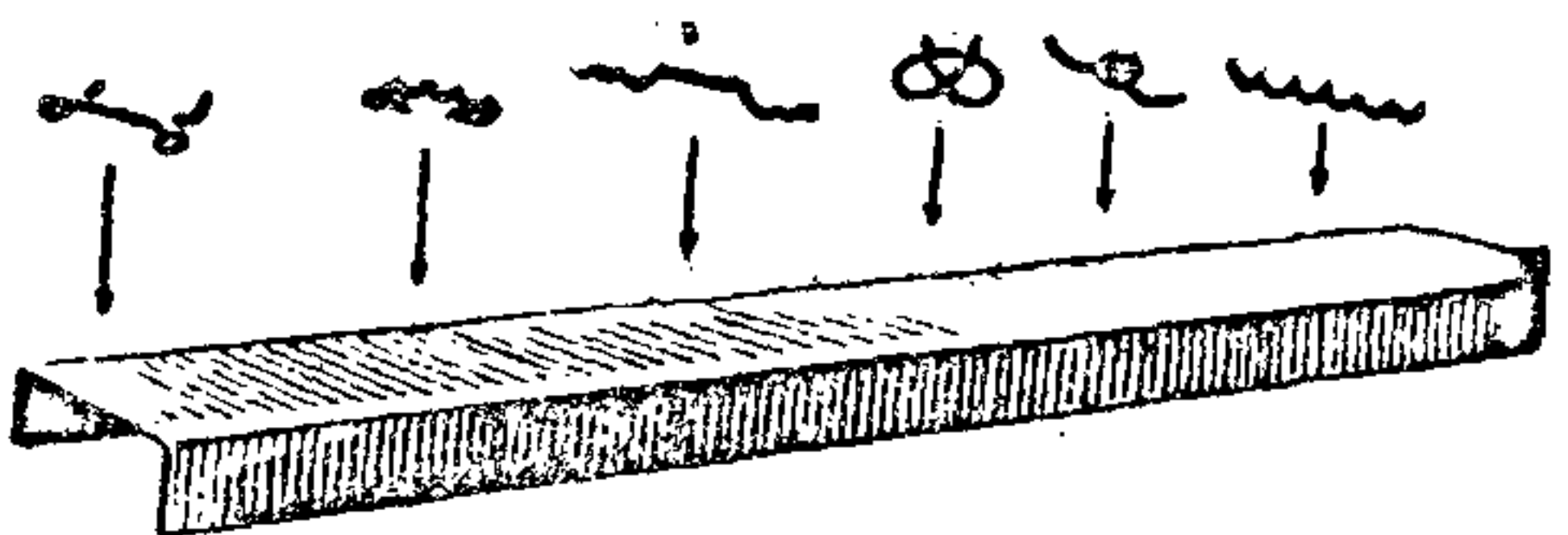
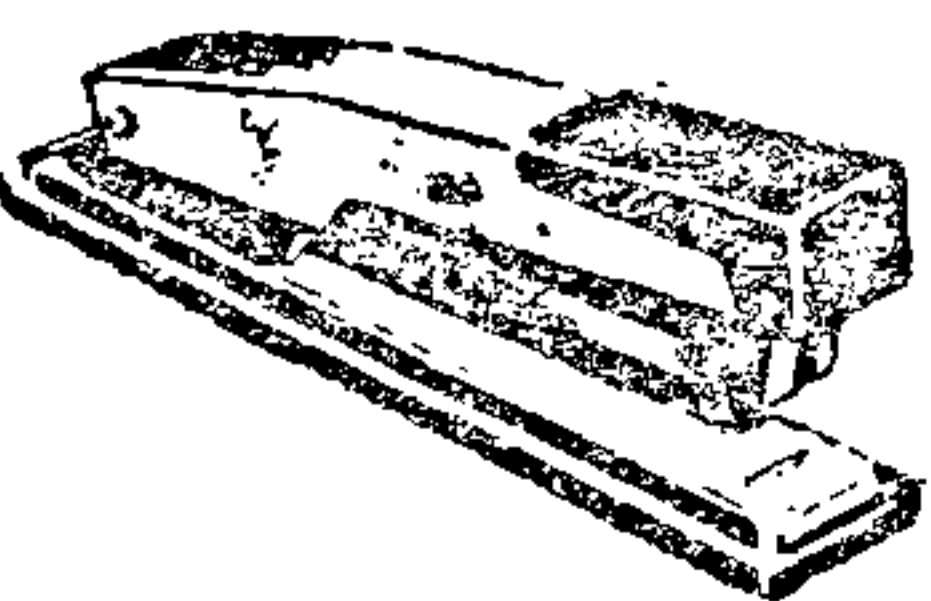
ಪೆನ್ಸಿಲ್ :

ಪೆನ್ಸಿಲ್ ಒಳಗಿನ ಸೀಸದ ಬೊಡಬೆ (ಗೋಪ್ಯ ಮಾರುಕೆ - ಇದೀಗ ಬಿರುರಂಗ ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ)

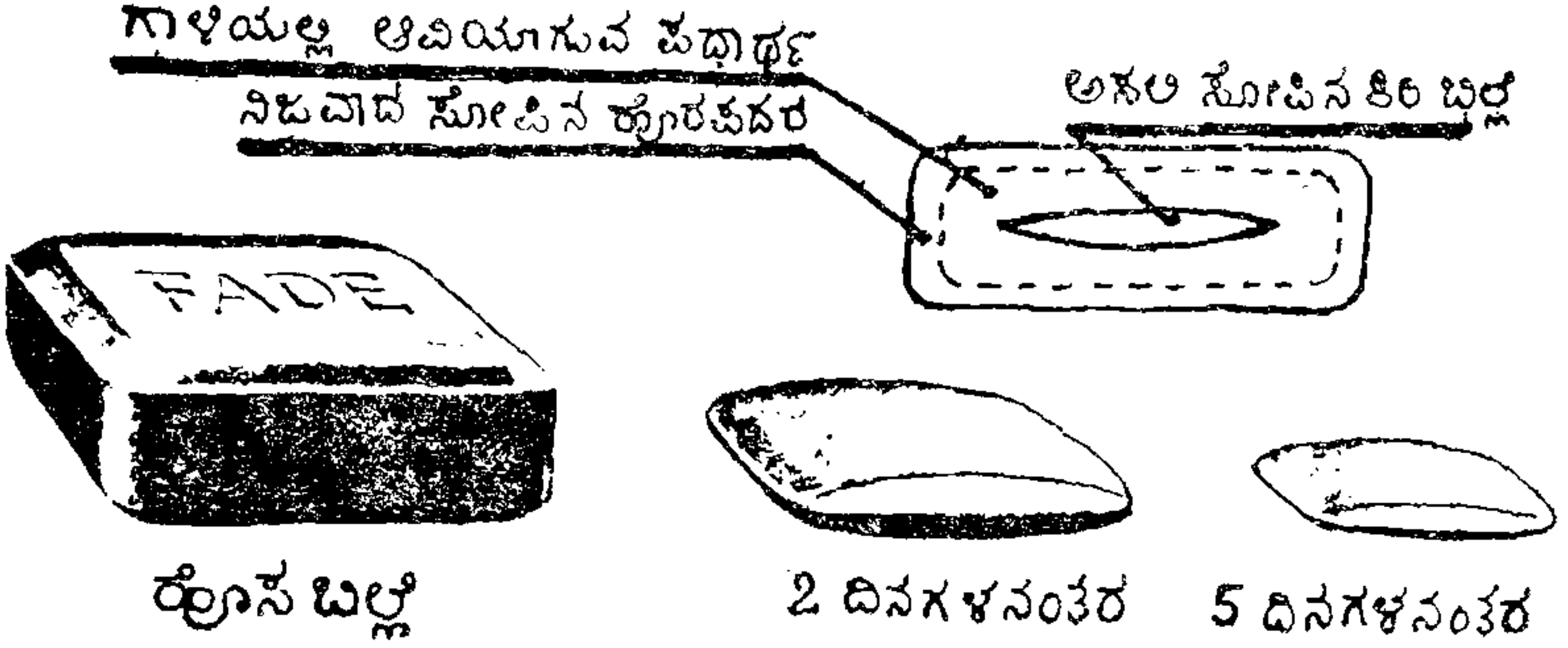
ಪೆನ್ಸಿಲ್‌ಗಳನ್ನು ಜೀವಿದಷ್ಟು ಸೀಸ ಮುರಿಯುತ್ತಾ ಬರುವುದು ಎಲ್ಲರ ಅನುಭವ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮೆಂಡರನ್ನು ಹಳಿದು ಸುಮ್ಮನಾಗುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪರಿಪಾಠ. ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಪೆನ್ಸಿಲ್ ತಯಾರಕರು ಮುರಿದ ಸೀಸದ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಪೆನ್ಸಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ ಜೋಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ—ಪೆನ್ಸಿಲ್ ಬೇಗ ಸವೆದು ಹೆಚ್ಚು ಹೊಸ ಪೆನ್ಸಿಲ್‌ಗಳ ಮಾರಾಟ.

ಸ್ಟ್ಯಾಪ್ಲರ್ :

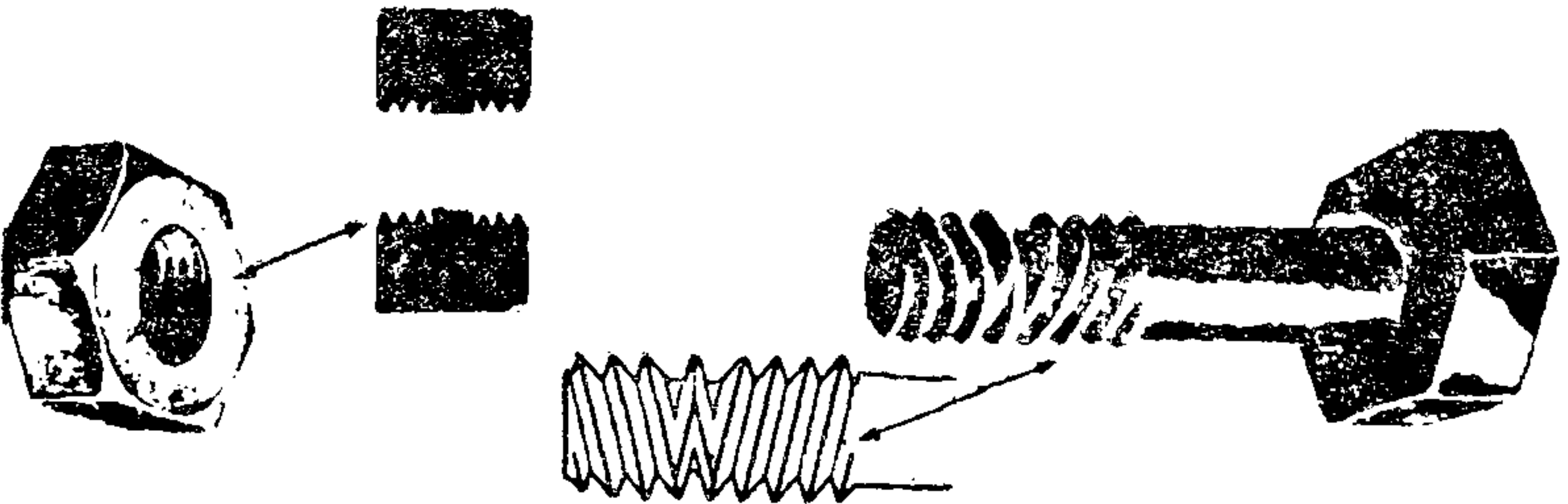
ಸ್ವ್ಯಾಪ್ಲರ್ ಪಿನ್‌ಗಳು ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಂಡರೂ, ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ತೆಳು ಕಾಗದವನ್ನು ತೂರಲಾರದಂತಹ ಮೆದುಪಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಕುಟಲತೆಯಿಂದ ಅಳವಡಿ ಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಪರಿಣಾಮ ಹೆಚ್ಚು ಪಿನ್‌ಗಳ ಮಾರಾಟ.

ಸಾಬೂನು :

ಹೊಸದಾಗಿ ಕೊಂಡ ಸಾಬೂನು ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಬಿಲ್ಲೆಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಯೋಚಿಸಿದ್ದೀರಾ? ಉಪಯೋಗಿಸದಿದ್ದರೂ ಸಾಬೂನು ಹೀಗೆ ಸವೆದು ಹೋಗುವುದು ಎಲ್ಲರ ಅನುಭವ. ಸಾಬೂನು ತಯಾರಕರು ಸಾಬೂನಿನ ಒಳಗೆ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಆವಿ ಆಗುವ ಅಗ್ಗದ ಕಚ್ಚಾ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ತುಂಬಿರುವುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ.

ಬೋಲ್ಟ್ ಮತ್ತು ನಟ್ :

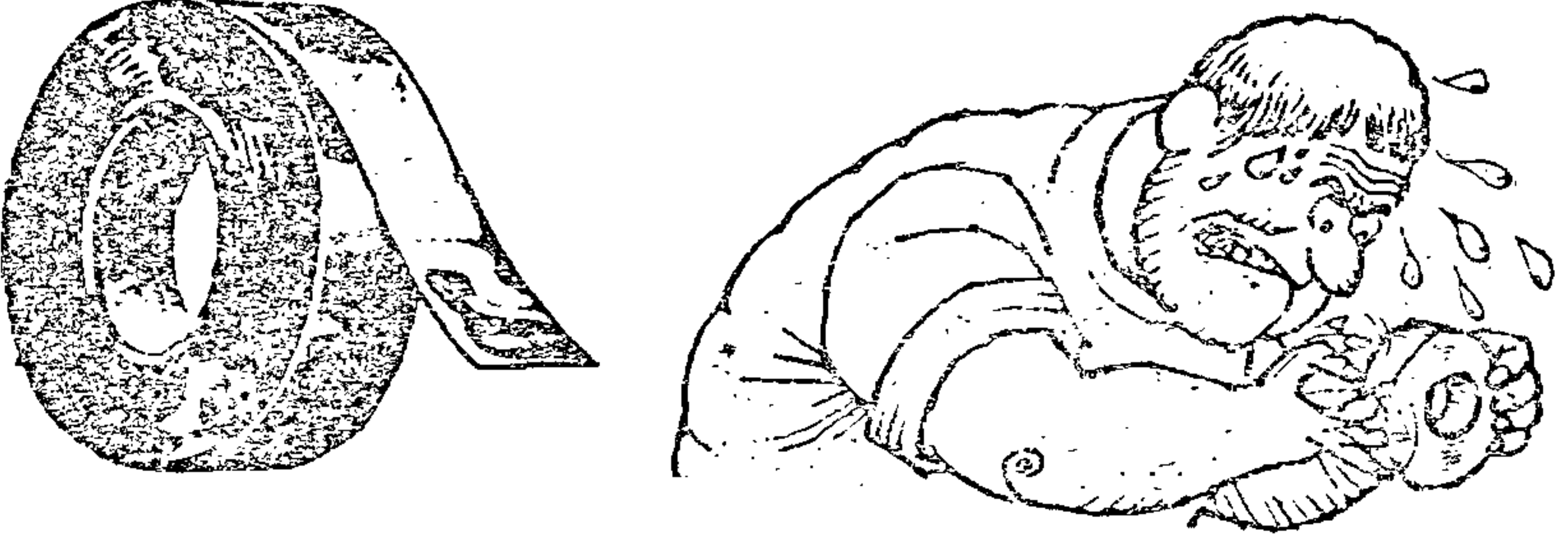

ಅಂಗಡಿಯಿಂದ ಕೊಂಡು ತಂದ ನಟ್ ಮತ್ತು ಬೋಲ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಗ ನಟ್ ಅರ್ಧ ತಿರುಗಿ, ಮುಂದೆ ಸಾಗದೆ ಅಲ್ಲೇ ಸಂಪು ಹೂಡುವುದನ್ನು ನೀವು ಗಮನಿಸಿರಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ-ತಯಾರಕರು ಮೂರನೆಯ ಒಂದು

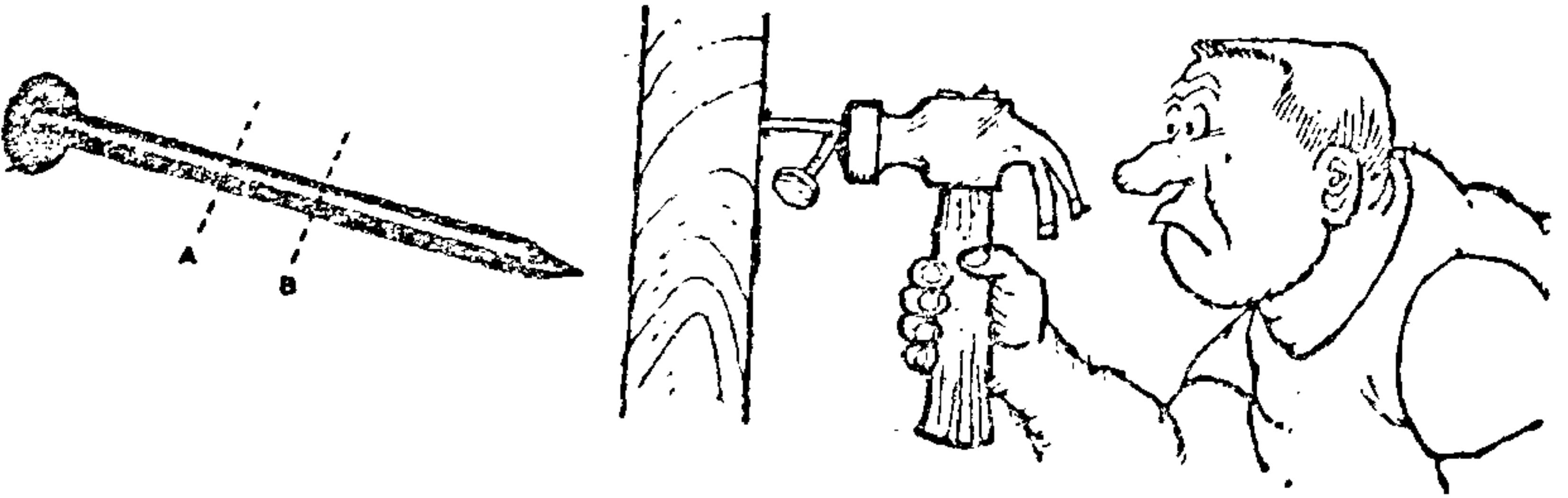
ಭಾಗ ಬೋಲ್ಟ್, ನಟ್‌ಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಅರ್ಧ ಥ್ರೆಡ್‌ಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಿ
ರುತ್ತಾರೆ. ರೇಗಿ ಬೋಲ್ಟ್‌ನ್ನು ಬಿಸಾಡಿ, ಬೇರೆ ಬೋಲ್ಟ್ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದ
ರಿಂದ ಲಾಭ ಯಾರಿಗೆ ಎಂಬುದು ಸರ್ವವಿದಿತ.

ಅಂಟು ಪಟ್ಟಿ (ಸೆಲ್ಲೋ ಟೇಪ್) :

ಸೆಲ್ಲೋ ಟೇಪ್‌ನ ಮೊದಲು ಮೂರು ಅಡಿಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಅಂಟನ್ನು
ಬಳಿದಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಳಸಬಹುದು. ಅದರ ಬಳಿಕ ಟೇಪಿಗೆ
ವಿಶೇಷವಾದ ಅಂಟನ್ನು ಬಳಿದಿದ್ದು, ಇದು ಟೇಪನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಕಚ್ಚಿ ಹಿಡಿದಿರು
ತ್ತದೆ. ಜಪ್ಪಯ್ಯ ಅಂದರೂ ಟೇಪನ್ನು ಸುರುಳಿಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದು.
ಬೇರೆ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ನೀವು ಸುರುಳಿಯನ್ನು ಬಿಸುಟು ಹೊಸ ಸುರುಳಿಯನ್ನು ಖರೀದಿ
ಸುವಿರಿ. (ತಯಾರಕರ ಸಂತೋಷ ಹೇಳತೀರದು!)

ಮೊಳೆಗಳು :

ಮನೆ ಬಳಕೆಗೆ ಕೊಳ್ಳುವ ಮೊಳೆಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ, ಮಧ್ಯ
ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೆದು ಸೀಸವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿರುವುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಪೆಟ್ಟು
ಬಿದ್ದ ತಕ್ಷಣ ಮೊಳೆ ಬಗ್ಗಿ ನಿರುಪಯುಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಗುರಿಯನ್ನು
ಹಳಿದು, ಬೇರೆ ಮೊಳೆ ಬಳಸಿ ತಯಾರಕರ ಪ್ರತಂಸೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗುವಿರಿ.

ಅದೊಂದು ಕಾಲೇಜು. ಹೇಳಿ ಕೇಳಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾಲೇಜು. ಇಲ್ಲಿ 'ಹೇಳಿ ಕೇಳಿ' ಅಂದರೆ ಅರ್ಥ ಹೊಸದಾಗಿ ಹೇಳುವದೂ ಕೇಳುವದು ಇನ್ನೇನಿದೆ? ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾಲೇಜೆಂದರೆ ಹೇಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರೋ ವಿಷಯ ಅಂತ, ಅಷ್ಟೆ. ಸರಿ ಕಾಲೇಜೆಂದ ಬಳಿಕ ಅವಕ್ಕೊಂದು ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್. ಅವರ ನೇಮಕಾತಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಅಂದ ಮೇಲೆ ಅವೇ 'ಸರ್ವಿಸ್ ಆಧಾರದ' ಮೇಲೆ ತಾನೆ? ಸರಿ ಅರ್ಥ ಸೆಟ್ಟು ಅಥವಾ ಪೂರ್ತಿ ಸೆಟ್ಟು ಹಲ್ಲು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡಿರೋ, ಇನ್ನೇನು ರಿಟೈರ್ಡ್ ಆಗಲು ಒಂದು-ಎರಡು ವರ್ಷ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ಸೀನಿಯರ್ಸ್‌ಗಳು. ಅಂತೂ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಈ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಅಗ್ನಿ ಸ್ವಿಕ್ಕಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸುವ ಹಠ ಹೊತ್ತು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು ಆ ಕಾಲೇಜಿಗೆ. ಹೊಸ ಹೊಸ ಬಗೆಯ ಆಡಳಿತ ವೈಖರಿ ಯನ್ನು ಕಂಡು ಅನುಭವಿಸುವ ಯೋಗ ಆ ಕಾಲೇಜಿನ ಉಪನ್ಯಾಸಕ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವರ್ಗಕ್ಕೆ ಎರಡು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ದೊರಕುತ್ತಿತ್ತು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ರಿಟೈರ್ಡ್ ಆಗಿ ಹೋದ ಹಳೆಯ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರ ಒಂದು ಗುಣ ವನ್ನಷ್ಟೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ, ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದವರ ಕಡೆ ನೋಡುವದೊಳ್ಳೆಯದು. ಈ ಹಳಬರು ಕಲಿಸುವದು ಸುಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರವಾಗಿತ್ತಾದರೂ ಅಸಂಖ್ಯವಾದ ಅನೇಕ ವಿಷಯ ಗಳ ಕುರಿತು ಗಳ ಗಳ (ನಿರರ್ಗಳ ತಬ್ಬಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧ ತಬ್ಬವೆಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.) ಎಂದು ಗಳಹುವ ವಿಶೇಷ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಈ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಪರಿಚಯ ಅಲ್ಲಿನ ಬೋಧಕ-ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹೇಗೂ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರೆಂದ ಬಳಿಕ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಏನೇ ಸಮಾರಂಭ ನಡೆವರೂ ಬೇರಾರೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗುವತಿಲ್ಲ. ಇನೇ 'ಗಳಗಳ ಪಂಡಿತರೇ' ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ತಾನೆ? ಸರಿ ಸಮಾರಂಭ ಬೇಕಾದ ವಿಷಯದ ಕುರಿತು ಇರಲಿ, ಅವರ ಕುರಿತು ತಮ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಂಟೆಗೂ ಮಿಕ್ಕು 'ಬ್ರೀಫ್' ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಒಮ್ಮೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶಕರೊಬ್ಬರು 'ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ರಸ' ಎಂಬ ವಿಷ ಯದ ಮೇಲೆ ಸೊಗಸಾದ ಉಪನ್ಯಾಸ ನೀಡಿದರು. ಒಂದೂವರೆ ಗಂಟೆ ಕಾಲ ಅವರು ನೀಡಿದ ಉಪನ್ಯಾಸ ನಿಜಕ್ಕೂ ರಸದೌತಣವೆಂದು ಸಭಿಕರು ಮೆಚ್ಚಿದರು.

ಆಮೇಲೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ನಿಂತ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರು ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ವಿವರಿಸಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ಒಂದು ಗಂಟೆಯ ಕಾಲ ಅಧ್ಯಕ್ಷೀಯ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ 'ಬ್ರೀಫ್' ಮಾಡಿದರು. ಅದನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷೀಯಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಸಂಖ್ಯಾ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಹಾಗೂ ಅರ್ಥ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಹೇರಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಮಾತಾಡಿದ್ದು ಆದೇ ವಿಷಯದ ಮೇಲೇ ಅದರೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಭಾಷಣ ಉಪನ್ಯಾಸಕರ ವಿಷಯಕ್ಕಿಂತ ಎಷ್ಟು ಭಿನ್ನವೂ, ವಿರೂಪವೂ ಆಗಿತ್ತೆಂದರೆ ಆ ಶಾಕ್‌ನಿಂದ ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದ ಅಂದಿನ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೇ ತಿಲಾಂಜಲಿ ನೀಡುವುದಾಗಿ ಅಲ್ಲೇ ಘೋಷಿಸಿ, ಮೂರ್ಛ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟರು.

ಇಂತಹ ಘನ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್ ರಿಟೈರ್ಡ್. ಆದ ಮೇಲೆ ಈಗ ಹೇಳ ಹೊರಟಿರುವ ಹೊಸ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದು: ತಾವು ಅಧಿಕಾರ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ತಕ್ಷಣ ಕಾಲೇಜಿನ ಕೀರ್ತಿ ಪತಾಕೆಯನ್ನು ಮುಗಿಲಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸುವ ತಮ್ಮ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಈ ಭನದ ಸ್ಪಷ್ಟ ಲೆಟಿ ಎಂದರೆ ಇವರದ್ದು ಕೂತಿದ್ದಕ್ಕೆ, ನಿಂತಿದ್ದಕ್ಕೆ ಮೀಟಿಂಗು. ದಿನಕ್ಕೊಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಸ್ಪಾಫ್ ಮೀಟಿಂಗ್ ಕರೆದು ತೀರ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ವಿಷಯಕ್ಕೂ ಚರ್ಚೆ, ಒಪ್ಪಿಗೆಗಳ ನಿಯಮ ಪಾಲನೆಯಾಗ ತೊಡಗಿ, ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ 'ಕೋಚಿಂಗ್' ಬದಲು 'ಮೀಟಿಂಗ್' ಜಾಸ್ತಿಯಾಗ ತೊಡಗಿತು.

ಆ ಮೀಟಿಂಗ್‌ನ ಪರಿ ಹೇಗಿರುತ್ತಿತ್ತೆಂದರೆ ಕಾಲೇಜಿನ ಒಂದು ಗುಂಡುಸೂಜಿ ಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಇಡಬೇಕಾದರೂ ಇಂದು ಸಂಜೆ 4 ಘಂಟೆಗೆ ಗುಂಡುಸೂಜಿ ಎತ್ತಿಡುವ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸ್ಪಾಫ್ ಮೀಟಿಂಗ್ ಕರೆಯ ಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಮೆಮೋ ಹೊರಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಮೀಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರ ಪಾತ್ರ ವೈಖರಿ ಹೇಗಿರುತ್ತಿತ್ತೆಂದರೆ ಮೊದಲು ಆ ಗುಂಡುಸೂಜಿಯ ಸ್ಥಳಾಂತರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರೂಲ್ಸ್‌ಎಂಡ್ ರೆಗ್ಯುಲೇಶನ್‌ಗಳನ್ನು ಅವರೇ ಓದಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೇಲಿನಿಂದ ಇಂತಹ ಸಣ್ಣ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತೂ ಅದ್ಯಾವಾಗ ನಿಯಮಗಳ ರವಾನೆ ಯಾಗುತ್ತಿತ್ತೋ? ಸಭಿಕರಿಗೆ ಸೋಜಿಗದ ವಿಷಯವಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನವರು ಓದಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ರೀತಿ ಹೀಗಿರುತ್ತಿತ್ತು.

ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಸರ್ಕ್ಯುಲರ್ ಅನ್ನು ಮೊದಲು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲೇ ಓದುವದು. ಅನಂತರ ಅದನ್ನೇ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿ ಹೇಳಿ, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ.....ಅಂತ ಹೇಳುವೆ ಎಂದು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ

If a pin or a nail belonging to the college is to be removed or repaired, the principal is authorised to do it with the consent of his colleagues' ಎಂದಿದ್ದರೆ ಅದಷ್ಟನ್ನೂ ಓದಿ, ಒಮ್ಮೆ ನಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ, ಆ ಹಾಳೆಯನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲೇ ಹಿಡಿದು,

‘ನೋಡ್ರಪ್ಪ. ಒಂದು ಮೊಳೆ ಆಗಲಿ. ಪಿನ್ನೇ ಆಗಲಿ, ಅದನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸ್ಬೇಕು ಅಂತಾದ್ರೆ ತನ್ನ ಸದೋದ್ಯೋಗಿಗಳ ಜತೆ ಚರ್ಚಿಸಿ, ಒಪ್ಪಿಗೆ ತಗೊಂಡು ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲು ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಉಂಟು....ಅಂತ ಹೇಳ್ತಾನೆ’ ಎಂದೇ ಮುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಹೇಳ್ತಾನೆ ಅನ್ನವದು ಆ ನಿಯಮವನ್ನು ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಅನೇಶಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತು ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಎಂಬ ದೊಡ್ಡ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ‘ಹೇಳ್ತಾನೆ’ ಎಂಬ ಏಕನಚನ ಪ್ರಯೋಗ ಸಲ್ಲುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಆ ನಿಯಮವನ್ನು ಟೈಪ್ ಮಾಡಿದಾತ ಅಥವಾ ಪ್ರೋಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದಾತ ಇವರಿಗೆ ಅಂತ ಹೇಳ್ತಾನೆ’ ಎಂಬ ಸಂಭೋಧನೆ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತಾದರೂ ಅದು ಖಂಡಿತ ಅವರ ಆದೇಶವಾಗಿರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಈ ‘ಅಂತ ಹೇಳ್ತಾನೆ’ ಎಂಬುದು ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರೊಬ್ಬರನ್ನುಳಿದ ಮಿಕ್ಕವರಿಗೆಲ್ಲ ಮೊದ ಮೊದಲು ಸೋಜಿಗದ, ಅನಂತರ ಮನರಂಜನೆಯ ವಸ್ತುವಾಗಿ ಹೋಯ್ತು.

ಈ ಬಗೆಯ ಮುಲಾಜಿಲ್ಲದ ‘ಸರ್ವೇಕವಚನ’ ಪ್ರಯೋಗ ಕುರಿತು ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಅಡಿ ವಿವರಣೆ ಕೊಡುವ ಅಧಿಕ ಪ್ರಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮಲೆನಾಡಿನ ಹವ್ಯಕರು ಅವರ ಜಾಯಮಾನದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಬಹುವಚನ ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಇವತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬತ್ತನಡ (ಬರ್ತಾನಂತೆ) ರಾಜೀವ್ ಗಾಂಧಿ ಶೃಂಗೇರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ (ಬಂದಿದ್ದಂತೆ) ಹೀಗೆ ಇವರಲ್ಲ ತೀರ ತಮ್ಮ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯ ವರೆಂಬಂತೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪತ್ರಿಕಾ ಸಂಪಾದಕರು ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಹೆದರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮೂರ ಬಾಂಧವರಿಗೆ ಆ ಕುರಿತು ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಭಯವಿಲ್ಲ. ‘ಪ್ರಜಾವಾಣಿಯವ ಡಿಟ್ಟೀಲಾಗಿ ಹಾಕಿದಾನೆ’ ಎಂದೋ, ‘ಕನ್ನಡ ಪ್ರಭದವ ಬಿಡು. ಮುಖಪುಟದಲ್ಲೇ ಹಾಕ್ತಾನೆ ನೋಡು’ ಎಂದೋ, ‘ಉದಯವಾಣಿಯವನಿಗೆ ಏನಾಯ್ತಪ್ಪ? ಹಾಕ್ಲೇ ಇಲ್ಲ’ ಎಂದೋ, ಅಂತೂ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸಂಪಾದಕ ಮಹಾಶಯರುಗಳನ್ನೂ ಮುಲಾಜಿಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ‘ಸರ್ವೇಕವಚನ’ದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲೇ ತಂದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಆ ಕುರಿತು ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಭಯವಿಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ.

ಇರಲಿ, ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬರೋಣ. ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರ ಈ 'ಅಂತ ಹೇಳ್ತಾನೆ' ಉವಾಚ ಮುಂದುವರಿದೇ ಇದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಒಮ್ಮೆ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫೀಸಿನಿಂದ ಆರು ಪೇಜಿನ ಸರ್ಕ್ಯೂಲರ್ ಒಂದು ರವಾನೆಯಾಗಿ ಬಂತು. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಶಿಸ್ತನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ, ಫಲಿತಾಂಶದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಹಾಗೂ ಉಪನ್ಯಾಸಕ ವರ್ಗವನ್ನು ಕಂಡಾಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟುಪಾಡಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವ ಕೆಲವು ಅಧಿ ಸೂಚನೆಗಳು ಅದೇಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಸ್ವಾರಸ್ಯವೆಂದರೆ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗಿ ಈ ಆರು ಪುಟದ ಸರ್ಕ್ಯೂಲರ್ ಕಳಿಸಿದವರು ಹೊಸ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಓರ್ವ ಮಹಿಳೆಯಾಗಿದ್ದರು. ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರಿಗೆ ಅದೆಲ್ಲ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಮೀಟಿಂಗ್ ಕರೆಯಲಾಯ್ತು. ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿಯೇ ಬಿಟ್ಟರು.

“ನೋಡ್ರಪ್ಪ. ಈಗ ಒಟ್ಟು 34 ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ದೀರ್ಘ ಸರ್ಕ್ಯೂಲರ್ ಒಂದನ್ನು ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫೀಸಿನಿಂದ ಕಳಿಸಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಓದಿ ಹೇಳ್ಬೇಕು ಅಂತ ಹೇಳ್ತಾನೆ” ಅಂದರು.

ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಅಳುವೂ, ನಗುವೂ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಬಂದು, ಒಟ್ಟಾರೆ ಕಂಗೆಟ್ಟರು. 34 ಬಾರಿಯೂ ಏನೇನಂತ ಹೇಳ್ತಾನೆ? ಅನ್ನೋದನ್ನ ಕೇಳಬೇಕು ಯ್ತಲ್ಲ ದೇವರೇ ಎಂದು ಚಡಪಡಿಸತೊಡಗಿದರು. ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರು ತಮ್ಮ ಮಾಮೂಲು ಮಾಡಿನಲ್ಲೇ ಇದ್ದರು.

1 ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ಕಾಲೇಜಿನ ಒಳಗೂ ಹೊರಗೂ ಯಾವ್ಯಾವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಮಾಡಿದರೆಂಬುದನ್ನು ಆಯಾ ದಿನವೇ ದಿನಚರಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿಡಬೇಕು ಅಂತ ಹೇಳ್ತಾನೆ.

2 ಪಾಠ ಪಠ್ಯೇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆಸಕ್ತಿ ಕುದುರುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಕಾಲೇಜಿನ ಘನತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು ಅಂತ ಹೇಳ್ತಾನೆ.

....ಹೀಗೇ ಮುಂದುವರಿದಿತ್ತು. ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು 'ಅಂತ ಹೇಳ್ತಾನೆ'ಗಳು ದಾಟುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕಗಣ ರೊಚ್ಚಿಗೆದ್ದಿತು. ಇದ್ದುದರಲ್ಲಿಯೇ ರಿಟೈರ್ ಆಗಲು ಕಡಿಮೆ ಸಮಯವಿರುವ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರೊಬ್ಬರು ಎದ್ದು ನಿಂತೇ ಬಿಟ್ಟರು. ಕನಲಿ ಕೆಂಡವಾದ ಅವರು,

“ಯಾವನು ಸಾರ್ ಅವನು, ನೀವು ‘ಹೇಳ್ತಾನೆ’ ಅನ್ನೋ ಭಾಷೆ? ಅಲ್ಲದೇನೇ ಈಗ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಮಹಿಳೆ ಆದ್ರಿಂದ ಅಂತ ಹೇಳ್ತಾನೆ ಅಂತ ನೀವು ಹೇಗೆ ಹೇಳ್ತೀರಿ ಸಾರ್? ಹಾಗಲ್ಲ ಟೈಪ್ ಮಾಡಿದವನೇ ಹಾಗೆಲ್ಲ ಹೇಳ್ತಾನೆ ಅಂತ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವಾದ್ರೆ ಹೋಗಲಿ, ಒಟ್ಟಾರೆ ಅವನು ಅದೇನೇನು ಹೇಳ್ತೀಕೊಂತಿದಾನೋ ಒಂದೇ ಸಲಕ್ಕೆ ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸ್ಬಿಡಿ, ಸಾರ್” ಎಂದು ಒದರಿ ಕುಳಿತು ಬಿಟ್ಟರು. ಅವತ್ತೇ ಕೊನೆ. ಮೇಲಿನವನು ಏನು ಹೇಳ್ತಾನೆ ? ಎಂಬುದಿರಲಿ, ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರು ಏನು ಹೇಳ್ತಾರೆ ? ಎಂಬುದನ್ನೇ ಕೇಳಿದವರಿಲ್ಲ.

ಬಿಳಿ ಕೂದಲು

ನನ್ನ ತಲೆ ಮೇಲಿದ್ದ ಕತ್ತಲು
 ಈಗ ಮಾಯವಾಗಿದೆ
 ನನ್ನ ತಲೆ ಮೇಲಿಗ ಬೆಳಗಾಗಿದೆ
 ಒಳಗೆ ಏನಿದೆಯೆಂದು
 ಕೇಳಬೇಡಿ
 ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ
 ಹೇಳಬೇಡಿ.

—ಸುಮತೀಂದ್ರ ನಾಡಿಗ

ದೂರನಾಣಿಯೂ, ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞತೆಯೂ....

—ಗೌತಮ

ಇದೇನಯ್ಯ, ಕಾಂಪ್ಲಿಕೇಟೆಡ್ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಅಂತ ಮೂಗು ಮುರಿಯಬೇಡಿ! ನನ್ನ ಅನುಭವವೆಲ್ಲ ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆ ನಿಮಗೇ ಜ್ಞಾನೋದಯ ಆಗುತ್ತೆ! ನಂ ನಗರದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸ್ಪೈಸ್‌ಗಳು ಜಾಸ್ತಿ. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎದ್ದೆ ಅದಿಲ್ಲ, ಇದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಇದೂ ತೀರ, ಅದು ಜಾಸ್ತಿ, ಇತ್ಯಾದಿ. (ಉದಾ : ನೀರಿಲ್ಲ, ಕರೆಂಟಿಲ್ಲ, ಬೆಲೆ ಜಾಸ್ತಿ, ಮಳೆ ಹೆಚ್ಚು....!) ಈ ಸ್ಪೈಸ್‌ಗಳಿಂದ ದೂರ ಇರಲು ನಗರದಲ್ಲಿ ದುಸ್ಸಾಧ್ಯ. ಕಮಲ ಪತ್ರದ ಮೇಲಿನ ನೀರಿನ ಹಸಿಯಂತೆ, ಇನ್ನಾವಲ್ಲೆ ಆಗಿದ್ದೂ ಡಿಟ್ಯಾಚ್ ಆಗಿರೋದು ಹೇಗೆ? ಸ್ಥಿತ ಪ್ರಜ್ಞ ಆಗಿ ಸದಾ ಸಂತಸದಿಂದಿರುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹೊಳೆಯುವುದು ಸಾಧಾರಣ. (ನನಗೆ ಎಂಟನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಹೊಳೆ ದಿತ್ತು!)

ಈಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಟೆಲಿಫೋನ್‌ನ ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ನನಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರಯೋಜನ ಆಗಿದೆ. ರೇಗಬೇಡಿ, ಹೇಳ್ತೀನಿ! ನನಗೂ ನಿಮ್ಮ ಹಾಗೇ ನಂಬರ್ ಸಿಕ್ಕದೆ ಕ್ರೋಧ ಆಗ್ತಾ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಬಿ. ಪಿ. ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತೆ ಅಂತ ಹೆದರಿಕೆ ಬೇರೆ! ಅದರಿಂದಾಗಿ, ಟೆಲಿಫೋನ್‌ನಿಂದ ಆಗುತ್ತಿದ್ದ ಕ್ಲೇಶಗಳನ್ನ objective ಆಗಿ ಅನಲೈಸಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಎರಡು 'ಭಾರೀ' ಫಲಿತಾಂಶಗಳು ಹೊರಬಿದ್ದವು. ಒಂದು—ನಾನು ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞನಾದೆ. ಎರಡು—ಈ ಲೇಖನ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು (ನೀವು ಇದನ್ನ ಓದುತ್ತೀರ ಅನ್ನೋ ಸಾಧ್ಯತೆ? ನೀವೇ ಹೇಳಿ!)

ಇರಲಿ, ನನ್ನ ಟೆಲಿಫೋನ್ ಅನುಭವಗಳನ್ನ ಕೇಳಿ ನಲಿಯಿರಿ. ಬೆಳಗ್ಗೆ ರಂಗುಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡೋಣ ಅಂತ ರಿಸೀವರ್ ಎತ್ತಿದೆ. ಗಾಢವಾದ ನೀರವ್ಯ ನಿತ್ಯಬ್ಬ! ಭೂಮಿ ಆರಂಭವಾದಾಗ ಇದ್ದಂತೆ, ಯಾವ ಸದ್ದೂ ಇಲ್ಲ. ರಿಸೀವರ್ ಕೆಳಗಿಟ್ಟೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಮರಳಿ ಯತ್ನವ ಮಾಡಿದೆ. ಆಶ್ಚರ್ಯ! ಡಯಲ್ ಟೋನ್ ಇತ್ತು! ಆದರೆ ರಂಗು ನಂಬರ್ ಮರೆತು ಹೋಗಿತ್ತು. ನಂಬರ್ ಹುಡುಕಿ, ರಿಸೀವರ್ ಕೈಗೆ ತೊಗೊಂಡೆ. ಮತ್ತೆ ಪಿನ್ ಡ್ರಾಪ್ ಸೈಲೆನ್ಸ್! ಸುಖ ಅನ್ನೋದು ಕ್ಷಣಿಕವಾದ್ದು ಅಂತ ಅರಿವಾಯ್ತು.

ಇನ್ನೊಂದು ಸಲ ಡಯಲ್ ಟೋನ್ ಇತ್ತು. ಬಹಳ ಖುಷಿಯಿಂದ ನಂಬರ್ ಟೈ ಮಾಡಲೆತ್ತಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಆ ಡಯಲ್ ಟೋನ್ ಜಗ್ಗಲಿಲ್ಲ. ಗರ್‌ಗರ್ ಅಂತ

ಅದರ ಪಾಡಿಗೆ ಅದು ಗುರುಗುಟ್ಟಿತು. ಆಗರ್ಥ ಆಯಿತು. ಇದು ನಕಲೀ ಡಯಲ್ ಜೋನು! ನನ್ನ ಆತುರದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನೇ ನಿಜವಾದ ಡಯಲ್ ಜೋನ್ ಅಂತ ನಂಬಿದ್ದೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮೂಲ ಮಂತ್ರ ಅರಿವಿಗೆ ಬಂತು—ಸ್ವಾರ್ಥಿ, ನೈಜತೆಯನ್ನು ಮರೆಯುತ್ತಾನೆ!.

ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅದದ್ದು ಕೇಳಿ. ಅವತ್ತು ಯಾವ ಗ್ರಹಬಲವೋ, ಡಯಲ್ ಜೋನೂ ಇತ್ತು. ನಾನು ನಂಬರ್ ಡಯಲಿದೆ. 2, 7, 4, 2 ನಂಬರ್‌ಗಳನ್ನ ಸುತ್ತೋ ತನಕ ಏನೂ ಅನಾಹುತ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೆರಡೇ ಡಿಜಿಟ್ ಬಾಕಿ! ತಪಕದಿಂದ 8 ಸುತ್ತಿದೆ. ತಕ್ಷಣ ಶುರು-ನೂರಾರು ಕಪ್ಪೆಗಳು ಕೊಕ್, ಕೊಕ್ ಅಂತ ಅರಚಿದ ಹುಗೆ ಕರ್ಣ ಕಠೋರವಾದ ನಾದ ! ರಿಸೀವರ್ ಕೆಳಗಿಟ್ಟೆ. ಈ ನಾದಬ್ರಹ್ಮನ ಆರಿಜಿನ್ ಏನೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದೆ. ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ದೂರವಾಣೀ ಇಲಾಖೇಲಿ ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಒಬ್ಬಿದಾನೆ ನನ್ನ ಸಂಬಂಧಿ, ಅವನ್ನ ಕೇಳಿದೆ. ಅವನಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಏನೋ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಫಾಲ್ಟ್ ಇರಹುದು ಅಂತ ತೇಲಿಸಿದ ! ಮತ್ತೊಂದು ಬೃಹದ್ ಅರಿವು ಆಯಿತು. ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲ ಫೆನಾಮೆನಾಗಳಿಗೂ ಮೂಲ ಹುಡುಕುವುದು ಪೆಚ್ಚುತನ !

ನೆನ್ನೆ ಸಂಜೆ. ಅರ್ಜೆಂಟಾಗಿ ಫೋನ್ ಮಾಡಬೇಕಾಯ್ತು ನನ್ನ ಗೆಳೆಯ ರಶೀದ್‌ಗೆ. ಮೂರು, ನಾಲ್ಕು, ಆರು ಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಟಕ್ ಸದ್ದಾಯಿತು. ತಕ್ಷಣ ಶುರು ಮೂರು ಜನರ ಸಂಭಾಷಣೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಎರಡಂ ಪುರುಷ ಸಹಜವಾದ ಧ್ವನಿ, ಇನ್ನೊಂದು ಮಂಜುಳ ವಾಣಿ! ಇವನ್ನು ಧ್ವ 1, ಧ್ವ 2 ಹಾಗೂ ಮಂ.ವಾ. ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಧ್ವ. 1. : ಅಲೋ, ಅಲೋ?

ಮಂ.ವಾ. : ಗಾಯತ್ರಿ ಮನೇನಾ?

ಧ್ವ. 2. : ಯಾವ ಗಾಯತ್ರೀರೀ? ಯಾವ ನಂಬರ್ ಬೇಕು ನಿಮಗೆ?

ಧ್ವ. 1. : ವಿಧಾನ ಸೌಧಾನಾ?

ಮಂ.ವಾ. : (ಹಿಡಿದ ಪಟ್ಟು ಬಿಡದೆ) —ಗಾಯತ್ರಿ ಇದಾರಾ?

ಧ್ವ. 2. : ಥತ್! ಎಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿಡ್ತೀ ರಿಸೀವರ್‌ನಾ! ರಾಂಗ್ ಕನೆಕ್ಷನ್ ಆಗಿದೆ!

ಧ್ವ. 1. : ಅಲೋ, ಅಲೋ?

ನನಗೆ ತಡೆಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಗಂಭೀರವಾಗಿ 'ತಾಯೀ, ಗಾಯತ್ರೀ ಅವರು ಮನೇಲಿಲ್ಲ! ಸ್ವಾಮೀ, ವಿಧಾನ ಸೌಧದಲ್ಲಿ ಈಗ ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಆಗೋದಿಲ್ಲ! ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಡಿ! ಅಂದೆ."

ಈ ಸದರೀ ಧ್ವನಿಗಳಿಗೂ, ಮಂ. ವಾ. ಗೂ ಮುಂದೆ ಅವರ ನಂಬರ್ ಸಿಕ್ಕಿತೆ? ಮಂ. ವಾ. ಗೆ ಗಾಯತ್ರೀ ಸ್ನೇಹದ ಮಧುರತೆ ಅವತ್ತೇ ದೊರೆಯಿತೆ? ಇಂತಹ ನಿಗೂಢ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹುಡುಕೋದ್ರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅವತ್ತಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೇ ಮರೆತು ಹೋದವು ! ಇದರಿಂದ ಮನದಟ್ಟಾದ ಗಹನವಾದ ಪಾಠ : ನಿನ್ನ ಸ್ಟೈಸ್ ಮರೆಯಲು ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತು ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಅರಿ !

ನೆನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ಸುಂದರ್‌ಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದೆ. ಯಾಕೋ ಬೇಜಾರಾಗಿತ್ತು. ಒಂದು ಚೂರೂ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ ಕನಕ್ಷನ್ ಸಿಕ್ತು ! "ಹಲೋ" ಅಂದ ಸುಂದರ್. ನನಗೆ ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾಯ್ತು! ಸುಂದರ್ ರೇಗಿ, "ಹಲೋ" ಅಂತ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗಿದ ! ನಾನು ಮೆಲ್ಲಗೆ, "ಸುಂದರ್, ನಾನು ಕಣೋ!" ಅಂದೆ. 'ಏನೋ ಸಮಾಚಾರ ?' ಅಂದ. "ಸುಂದರ್, ನಿಜ ಹೇಳ್ವಿಡ್ತೀನಿ! ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೇ ನಂಬರ್ ಸಿಕ್ಕಿ, ಆಶ್ಚರ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದೆ ಅಂತಾನೇ ಮರೆತು ಹೋಯ್ತು ! " ಸುಂದರ್ ಗಹಗಹಿಸಿ ನಕ್ಕ ! ಅವನ ನಗೆಯ ಅಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಬೇಜಾರು ಹಗುರ ಆಯ್ತು ! ದಿವಂಗತ ಕಸ್ತೂರಿ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ನೆನಪಿಗೆ ಬಂತು. ಈಶಾವಾಸ್ಯಮಿದಂ ಹಾಸ್ಯಂ — ಆ ಭಗವಂತನೇ ನಕ್ಕನಂತೆ ಅವನ ಸೃಷ್ಟಿ ನೋಡಿ! ಮತ್ತೆ ನಾವೆಲ್ಲ ಯಾಕೆ ಸೀರಿಯಸ್ಸಾಗಿರಬೇಕು? ಅಂತೂ ಬೆಂಗಳೂರು ದೂರವಾಣಿಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ನನ್ನ ಚಿತ್ತ—ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞ !

ಹೆಣ

ಕಾಶೀಗ್ಛೋಗಿ ಪ್ರಾಣಾ ಬಿಟ್ಟು
ಬಂತು ಹಿಂದಕ್ ಹೆಣ;
ಇಲ್ಲೇ ನೆಗದ್ ಬೀಳ್ಬಾರ್ದಿತ್ತೆ?
ಉಳೀತಿತ್ತು ಹೆಣ

—ಸುನುತೀಂದ್ರ ನಾಡಿಗೆ

ನೊನೆಂಬರ್ ಹೇಳಿಕೆಗಳು

—ಶಿವು

ರಾಜೀವ್ ಗಾಂಧಿ :

ಈವರೆಗೆ ಆಗಿರೋದೆಲ್ಲಾ ಕೆಟ್ಟ ಕಸಸು ಅಂತ ಮರೆತುಬಿಡಿ. ನಾನೂ ಕೂಡ ಒಬ್ಬ ಭಾರತೀಯ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಅಚಲ ನಂಬಿಕೆ. ಈ ಬಾರಿ ಚುನಾವಣೆಲಿ ನಾನು ಗೆದ್ದೆ, ದೂರದರ್ಶನ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿರೋ ಹಾಗೆ ಮಾಡ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರೀ ಜಾಹೀರಾತನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇಂಡಿಯನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್‌ಗೇ ಕೊಡ ಸ್ತೀನಿ. ಯಾಕೆ ಅಂದ್ರೆ, ಈ ಕಳೆದ ವರ್ಷವೆಲ್ಲಾ ನಾನು ದೇಶದ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿಯೋ ದಕ್ಕೆ ತಪ್ಪದೇ ಓದುತ್ತಿದ್ದ ದಿನಪತ್ರಿಕೆ ಅಂವ್ರೆ ಇಂಡಿಯನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್‌.....

ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ :

ಜಪಾನಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನಿಗಳ Scandal. ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಇರ್ಲಾ ಗೇಟ್, ವೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಬೋಫೋರ್ಸ್ ಆದ ಮೇಲೆ ನಂದೇನ್ ಕಮ್ಮಿ ಅಂತ ರೇವಜೀತು ಪ್ರಸಂಗ. NRI ಹಗರಣ ಅರೇಂಜ್ ಮಾಡ್ವೆ. ಇದ್ದಿಂದ ನನ್ನ ಖ್ಯಾತಿ ದೇಶವಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹರಡಿದೆ ತಿಳೀರಿ ನಾನೂ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರೂ ಒಟ್ಟಿಗೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೋರು. ಒಂದ್ನಮಯ ನನಗೆ ಓಟು ಕೊಡುಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಬಾರದಿವ್ರೆ ಅನ್ನಿಗೆ ಖಂಡಿತಾ ಕೊಡಿ. ಚುನಾವಣೆ ಮುಗಿದ್ಮೇಲೆ ಹಿಂದಕ್ ಬಂದೇ ಬರ್ಮೀನಿ ಗವಾಕ್ಷೀಲಿ.....

ವಿಶ್ವ ಹಿಂದೂ ಪರಿಷತ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :

ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮ ಮತ ಸಹಿಷ್ಣುತೆ ಬೋಧಿಸುತ್ತೆ. ನಮ್ಮ ಮುಸ್ಲಿಂ ಬಾಂಧವರು ನನ್ನ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರ ತರಹ. ಅವರ ಮಸೀದಿ ಕೆಡವಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಟೋದು ನನಗೆ ಸರಿಬೀಳೋಲ್ಲ. ದೇವರು ಒಬ್ಬನೇ ಮಸೀದಿಗಳಲ್ಲೂ ಸಹಾ ಅದೇ ದೇವರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ತಾನೇ ಮಾಡೋದು. ಈಗ ಸುಗ್ರಹವಾಗಿರೋ ರಾಮ ಶಿಲೇನೆಲ್ಲಾ ಒಂದುಗೂಡಿಸಿ ಒಂದು ಶಾಲೆ ಕಟ್ಟಿಸೋಣ. ಹಿಂದೂ ಹಾಗೂ ಮುಸ್ಲಿಂ ಮಕ್ಕಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತೆ .....

ಸೈಯದ್ ತಾಬುದ್ದೀನ್ :

ವಿಶ್ವ ಹಿಂದೂ ಪರಿಷತ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮಾತು ನನಗೆ ಪೂರ್ಣ ಒಪ್ಪಿಗೆ-ಆದ್ರೆ

ಒಂದೇ ಒಂದು ಕಂಡೀಷನ್. ರಾಮ ಶಿಲೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕಟ್ಟುವ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ; ಒಂದು ಸರ್ವ ಧರ್ಮ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಮಂದಿರ ಇರಬೇಕು. ಈ ಮಂದಿರದ ಖರ್ಚನ್ನೂ ನನ್ನ ಕೊಡುಗೆ ಅಂತ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು.

ಗುಂಡೂ ರಾವ್ :

ನಾನು ರಾಜೀವ್ ಅವರನ್ನು ಬಯ್ಯಿದ್ದು ನಿಜ. ಈಗ ಹೊಗಳ್ತಾ ಇರೋದೂ ನಿಜ. ನಾನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಆಗಿದ್ದು ನಿಜ. 1983ರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಯ ಸೋಲಿಗೆ ಕಾರಣನಾಗಿದ್ದೂ ನಿಜ. ನಾನು 'ಶಂಕರಾಭರಣ'ನ ಹತ್ತು ಬಾರಿ ಮೋಡಿದ್ದು ನಿಜ. ಮೊದಲನೇ ಸಲ ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಕುಣಿದು ಕುಪ್ಪಳಿಸಿದ್ದೂ ನಿಜ. ನಾನು ಹೇಳೋದೆಲ್ಲಾ ನಿಜಾನೇ. ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಓಟು. ನಿಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿ ಯಾವುದು ಅಂದ್ರ—ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್.....

ಜನಾರ್ದನ ಪೂಜಾರಿ :

ಅಲ್ಲಾರೀ, ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನು? ಸ್ಟೀಡಿಪ್ ಹಣ ಭಾರತೀ ಉರಿಗೆ ಬಂದ್ರೆ ಒಳ್ಳೇ ಸುದ್ದಿ ಅಲ್ವೇ. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾಕೆ ನೀವೆಲ್ಲಾ ಹೀಗೆ ಹಾರಾಡ್ತೀರಿ. ನಾನೇನಾದ್ರೂ ಪ್ರಧಾನಿಯಾದ್ರೆ, ಬೊಫೋರ್ಸ್‌ನೋರಾ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೇ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡ್ಲಿ, ಭಾರತೀಯರಿಗೇ ಕಮಿಷನ್ ಕೊಡಬೇಕು ಅಂತ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸ್ತೀನಿ. ಬರೋ ಹಣದಲ್ಲಿ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಸಾಲ ಮೇಳ ನಡೆಸಬಹುದು.....

(ಇದೇನಿ ನಿಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಊಹಾ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ್ದು, ನೈಜ ತನೇ ಇಲ್ಲಲ್ಲಾ ಅಂತ ಮೂಗೆಳೆಯಬೇಡಿ, ಬಹಾಳಾ ಕಷ್ಟಾಪಟ್ಟು ಪಂಚಾಂಗ ಹುಡುಕಿ ಅಮೃತ ಸಿದ್ಧಿ ಯೋಗವಿರೋ ಘಳಿಗೆನಲ್ಲೇ ಈ ಬರಹ ಬರೆ ದಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಘಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದದ್ದೆಲ್ಲಾ ನಿಜವಾಗುತ್ತಂತೆ. ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಂಗವೊಂದೇ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ Hopeಳು ಅಲ್ವೇ.)

ಕೆಲವರು ಪ್ರಸಿದ್ಧರು

—ಸುಮತೀಂದ್ರ ನಾಡಿಗೆ

ಕೆಲವರು

ಪ್ರಸಿದ್ಧರು

ಏನೇನೋ ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ,

ಮುಖ್ಯರಾದವರನ್ನು

ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ

ಎಂಥ ನೀರಿನಲ್ಲಾದರೂ ಬೇಳೆ ಬೇಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ

ಯಾರಾದರೂ ಮುಖಕ್ಕೆ ನೀರಿಳಿಸಿದರೆ ಒರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ

ಗೆದ್ದ ಎತ್ತಿನ ಬಾಲ ಬೇಕಾದರೂ

ಯಾರ ಕಾಲು ಬೇಕಾದರೂ ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ

ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಸನ್ಮಾನ ಗ್ರಂಥ ಕೊಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ

ಎಲೆಮರೆಯೆ ಲೇಖಕರಿಂದ ಬರೆಸುತ್ತಾರೆ

ಅಥವಾ ದೂರದ ಲೇಖಕರಿಂದ ಕದಿಯುತ್ತಾರೆ

ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿನಲ್ಲೇ ಪ್ರಕಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ

ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕಾದಾಗ ಓಲೈಸುತ್ತಾರೆ

ಯಾರಿಂದ ಬೇಕಾದರೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ

A genius works with many hands ಎಂದೊಂದು ಮಾತಿದೆ

ಇವರ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲಾ ಬೇರೆ ಕೈಗಳಿಂದಲೇ ಆಗುತ್ತದೆ

ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಮಾತ್ರ ಇವರಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ

ಪಡುನಣ ಯಾತ್ರೆ (೪)

— ಡಾ|| ಅನಂದ್

ವಾಶಿಂಗ್ಟನ್ ಬಿಟ್ಟು ಫಿಲಡೆಲ್ಫಿಯಾಗೆ ಹೊರಡಲು ತಯಾರಾದೆ. ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗೆ ಬೆಳಗ್ಗಿನ ಹೊರಟೆವು. ಸುನಿಲ್, ಪಾಪ ಚಳಿಲಿ ಬಂದು ಕಾರಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಯ ಭರ್ಜರಿ ಟ್ರೇನುಗಳಿಗೆ ಹೆಸರು ಬೇರೆ ಇಟ್ಟಿರಾರೆ! ಸರಿ, ಟಿಕೆಟ್ ತಗೊಂಡು ನಿಂತೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಿಸ್ಟಂ ಬಹಳ ಜಿನ್ನಾಗಿದೆ. ಎಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದೂ ಗಲಭೆ, ಗಲಾಟೆ ಇಲ್ಲ. ಜನ ಎಲ್ಲ ಶಾಂತವಾಗಿ ಕಾದಿರಾರೆ. ಟ್ರೇನು ಒಂಭತ್ತುಕ್ಕೆ ಹೊರಡುತ್ತೆ ಅಂತ ಟಿ.ವಿ.ಗಳಲ್ಲಿ ಬರಾ ಇತ್ತು. ಎಂಟೂವರೆ ಆಯ್ತು. ಟ್ರೇನಿನ ಸುಳಿವೇ ಇಲ್ಲ. ನನಗೆ ಆತಂಕ. ಎಂಟೂ ನಲವತ್ತುಕ್ಕೆ ನಂ ಟ್ರೇನು ಬಂದಿದೆ ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರಂಗೆ ಅಂತ ಅನೌನ್ಸ್ ಮಾಡಿದರು. ಹೆಂಗಸರು, ಮಕ್ಕಳು ಎಲ್ಲ ಮೊದಲು ಹೊರಟರು. ಆಮೇಲೆ ವೃದ್ಧರು; ಎಲ್ಲ ಸಲೀಸಾಗಿ, ಸಭ್ಯರಾಗಿ ಟ್ರೇನ್ ಹತ್ತಿದರು. ನಂ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗಳ ಗತಿ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬಂದು ನುಚಿಕೆ ಆಯ್ತು. ಧಡ ಧಡ ಅಂತ ನಾನೂ ಹತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಕಂಡಕ್ಕರೊಬ್ಬ 'Dont' worry, we will not leave without you!' ಅಂತ ನಕ್ಕ. ನಾನೂ ಹಲ್ಲಿಂದೆ.

ನನ್ ಮುಂದೇನೇ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗ ಕೂತಿದ್ದ. ಸುಮಾರು ಐದು ವಯಸ್ಸಿನ ಬಹುದು. ಚೂಟಿಯಾಗಿದ್ದ. ನನ್ನೇ ನಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ **Are you chinese?** ಅಂದ. ನಾನು ಇಲ್ಲಿ. ಜೈನೀಸ್ ಹೀಗಿರಾರೆ ಅಂತ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನ ಕೈಲಿ ಮೇಲೆಳೆದೆ. ನಕ್ಕ : **African ?** ಅಂದ, ಇಲ್ಲ, ಅವರು ಹೀಗಿರಾರೆ ಅಂತ ತುಟಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಮಾಡ್ತೆ; ನಾನು ಬಡ ಭಾರತೀಯ ಅಂದೆ. **How do they look ?** ಅಂದ '**Like me!**' ಅಂದೆ, ನಗ್ಗೆ ರೆಸ್ಪೋರೆಂಟ್ ಕಾರ್‌ಗೆ ಹೋದ.

ವಾಶಿಂಗ್ಟನ್‌ನಿಂದಾನೇ ಫಿಲಡೆಲ್ಫಿಯಾದಲ್ಲಿರೋ ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದ್ದೆ. (ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಾಂಗ್ ನಂಬರ್ನೂ ಸಿಕ್ಕಲ್ಲ) ; ಅವನು ಅಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪತ್ರೇಲಿ x ray ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ರಿಸರ್ಚ್ ಮಾಡ್ತಿದಾನೆ, ಬನ್ನಿ ಅಂಕಲ್, 10th Street Station ನಲ್ಲಿ ಇಳಿದು, ಸ್ಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬನ್ನಿ ; ಅಲ್ಲಿ Brad Allen ಅಂತ ದೊಡ್ಡ ಪುಸ್ತಕದ ಅಂಗಡ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿರಿ ನಾನು ಬಂದು ಭೇಟಿ ಮಾಡ್ತೀನಿ ಅಂದ. ಸ್ಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಳಿದೆ. ಭೂಗರ್ಭದ ರೈಲ್ವೆ Trackಗಳು. ಎಸ್ಕಲೇಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗೆ ಏರಿದೆ. ಪುಸ್ತಕದ ಅಂಗಡ ಯಾವುದೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ ! ಅಲ್ಲೇ ಒಂದು

ಗಿಫ್ಟ್ ಶಾಪ್ ಇತ್ತು. ಅದರೊಳಕ್ಕೆ ಹೋದೆ. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಒಬ್ಬಳನ್ನು ಕೇಳಿದೆ—
Brad Allen Store ಎಲ್ಲಿದೆ ತಾಯಿ ಅಂತ. ಅವಳು ನಕ್ಕು 'You are
in it ' ಅಂದಳು. ನನ್ ಹಿಂದೇನೇ ಶ್ರೀಹರಿ ನಿಂತಿದ್ದ ನಗ್ತು! Suburb ನಲ್ಲಿದ್ದ
ಅವನ ಮನೇಗೆ ಹೊರಟೆವು, ದಾರೀಲಿ, ಒಂದು ಇಂಡಿಯನ್ ಅಂಗಡೀಗೆ ಹೋಗಿ,
ಹಪ್ಪಳ, ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೊಂಡೆವು. ಬೇಡೇಕರ್ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ನೋಡಿ
ನನ್ನ ಪ್ರಯಾಣದ ಆಯಾಸಪೆಲ್ಲ ಮಾಯ ಆಯ್ತು !

ಪ್ರಶಾಂತವಾದ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ಬಿಲ್ಡಿಂಗು
ಗಳು. ಅಲ್ಲೇ ಶ್ರೀಹರಿ ಮನೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಗಲಭೆ, ನೆನಪಿಗೆ ಬಂತು. ಸ್ವಲ್ಪ
ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚೂ ಆಯಿತು ಅನ್ನಿ. ಶ್ರೀಹರಿ, ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಸುಶೀಲ, ಬೆಂಗಳೂರಿನ
ಗಾಸಿಪ್ ಎಲ್ಲ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕೇಳಿದರು. ಉಪ್ಪು ಕಾರ ಸೇರಿಸಿ ಹೇಳಿದೆ. ರಾತ್ರಿ
ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆವರೆಗೂ. ರಾಜಕೀಯದಿಂದ ಹಿಡಿದು ನಂ ಬೀದಿ ಸುದ್ದಿ ತನಕ
ಕವರ್ ಆಯ್ತು.

ಮರು ದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಹರಿ, ಪೆನ್‌ಸಿಲ್ವೇನಿಯಾ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ
ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದ. ಅವನ ಕೆಲಸದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಿದ. ಅಲ್ಲಿನ ಆಧುನಿಕ
ಶೈಲಿ ಉಪಕರಣಗಳು, ಚಟುವಟಿಕೆ ನೋಡಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ದೇಶ ಅಂದ್ರೆ
ಏನು ಅಂತ ಅರ್ಥ ಆಯ್ತು. ಒಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಶ್ರೀಹರಿ ಊಟಕ್ಕೆ ಹೋಗೋಣ
ಅಂದ. ಎಲ್ಲಿಗೆ ಅಂತೀರಿ. ಕ್ಯಾಂಟೀನ್‌ಗೆ ಅಲ್ಲ. ಆಸ್ಟ್ರೇ ಹೊರಗೆ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆಗೆ!
ಅಲ್ಲಿ ಫುಟ್‌ಪಾತ್ ಬಳಿ ಹಲವು ಮೊಬೈಲ್ ರೆಸ್ಪೂರಾಂಗಗಳು! ಅಲ್ಲಿ ಗ್ರೀಕ್ ಶೈಲಿ
ರೆಸ್ಪೂರಾಂಗ್ ಹೋಗಿ ಪೀಟಾ ಬ್ರೆಡ್ (ನಾನ್ ತರಹ), ವೆಜಿಟೆಬಲ್ (ನಮ್ಮ ಸಾಗು
ತರಹ!) ತಿಂದೆವು. ಮರದಡಿ ಕುಳಿತು ಊಟ ಮಾಡಿ ಬಹಳ ವರ್ಷ ಆಗಿತ್ತು.
ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮೆಡಿಕಲ್ ಲೈಬ್ರರೀಲಿ ಮೆದುಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟೆ.

ಸಂಜೆ ದೊಡ್ಡ ಶಾಪಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್‌ಗೆ ಭೇಟಿ. ನಂ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಚೌಕಾಸಿ
ಮಾಡಿ, ಹರ ಮಾಡಿ, ಅಂಗಡಿ ಬಿಟ್ಟ ಹಾಗೆ ನಟಿಸಿ, ಅಂಗಡೀ ಮಾಲೀಕ ಬನ್ನಿ
ಸಾರ್ ಅಂತ ಕರೆದೂ ಅಭ್ಯಾಸ ಆಗಿದ್ದ ನನಗೆ ಈ ಶಾಪಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್‌ಗಳು ಬಹಳ
ನೀರಸವಾಗಿ ಕಂಡವು! ಅಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಷ್ಟು ಡಾಲರ್ ತೆತ್ತು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಬರಬೇಕು
ಅಲ್ಲಿ! ಹಲವಾರು ಇಂಡಿಯನ್ಸ್ ಶಾಪಿಂಗ್ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದು. ವಾಲ್ಕು ದಿನ
ಶ್ರೀಹರೀ, ಸುಶೀಲರ ಜತೆ ಸುಖವಾಗಿ ಕಾಲ ಕಳೆದು, ಇನ್ನು ಬಾಸ್ಟನ್‌ಗೆ ಹೊರಡಲು
ತಯಾರಾದೆ. ದೇವರೆ, ಯುನೈಟೆಡ್ ಏರ್‌ಲೈನ್ಸ್‌ನ ಕಡೇನೂ ಒಂದು ಕಣ್ಣಿಟ್ಟಿ
ರಪ್ಪ ಅಂತ ಕೇಳೊಂಡೆ.

(ಸಶೇಷ)

ಕೊರವಂಜಿಯಿಂದ ...

ರಾಘಣ್ಣನ ರಥ

ದಾಶರಥಿ ದೀಕ್ಷೀತ್

ರಾಘಣ್ಣನವರು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂತಿದ್ದರು. ಸಂದಗೋಕುಲದಂತಹ ಮನೆ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿತ್ತು. 'ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ತುಂಬಿದ ಸಂಸಾರ ಇದ್ದರೆ ರಾಘಣ್ಣನ ಹಾಗೆ ಇರಬೇಕು' ಎಂದು ಆಚೀಚಿನ ಬೀದಿಯವರು ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚಿನಿಂದ ಬಲ್ಲುಕಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆ ಹುಡುಗರ ಆಟ-ತಂದೆಯ ಪ್ರೀತಿ, ಹೆಂಡ್ತಿಯ ಲೋಲಾಪ್ತಿ ಎಲ್ಲಾ ನೀರಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಕರಗಿದಂತೆ ಪಾನಕವಾಗಿತ್ತು—ಆದರೇ....

ಹೈದರು ದೊಡ್ಡ ವರಾದರು. ಮನೆಗೆ ಸೊಸೆಯಂದಿರು ಬಂದರು. ಅಳಿಯಂದಿರು ನುಗ್ಗಿದರು. ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರು. ಸಂಸಾರದ ರಥ ಎಳೆಯುವುದು ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ಮೂಲ ಉತ್ಸವಮೂರ್ತಿ ರಾಘಣ್ಣನವರನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ದಿಕ್ಕಿಗೊಬ್ಬರಂತೆ ಎಳೆದರು. ಮಕ್ಕಳು ಚಿಕ್ಕವರಾಗಿದ್ದಾಗ ಮುದ್ದಾಡಿದರು. ಈಗ ದೊಡ್ಡ ವರಾದ ಮೇಲೆ ವದ್ದಾಡಿದ್ದರು.

ರಥ ಸಾಗುವುದು ತುಂಬಾ ತಾಪತ್ರಯವಾಗಿತ್ತು. ದಾರಿಗಡ್ಡವಾಗಿ ಜನ ಬರುವರು. ಉತ್ಸವಮೂರ್ತಿಗೆ ಬಾಳೆಹಣ್ಣಿನ ಬದಲು ಸಿಪ್ಪೆ ಎಸೆಯುವವರು. ಸಕ್ಕರೆಯಂತಹ ಸಂಸಾರ ಬೇವಿನಕಾಯಿ ಆಯಿತು.

ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಕಾರಣ ಅಚ್ಚಮ್ಮ, ಹಿರೀ ಸೊಸೆ. ತನ್ನ ಯಜಮಾನರಿಗೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕಾಫಿ, ಮೆಂಟ್ರು ದೋಸೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಳು. ಅನ್ನದಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿ ತುಪ್ಪ ಬಡಿಸಿದಳು. ಕಿರೀ ಸೊಸೆ ಅತ್ತೆಗೆ ಅಚ್ಚಮ್ಮೆಚ್ಚು. ಕಿರೀ ಮಗನಿಗೆ ಹೆಂಡ್ತಿ ಅಚ್ಚು ಮೆಚ್ಚು. ಸರಿ ಅವರವರುಗಳು ಉಪಚಾರ ಮಾಡಿ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ತುಪ್ಪ ಬಡಿಸಿ ಕೊಂಡರು. ಇನ್ನು ಮಗಳ ಗಂಡ, ಮೊಮ್ಮಗ, ಬಹಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ರಕೃತಿಯವರು—ಹಸುವಿನ ಹಾಲು, ಹಸನ್ ಅಕ್ಕಿಯೇ ಆಗಬೇಕು. ಮನ್ಸದ ಮಗ, ಅವನ ಅಣ್ಣ ಅವರವರ ಹೆಂಡಂದಿರೊಡನೆ ವರಾಂಡಾ, ರೂಪು ಹಿಡಿದಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲೇ ತಮ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಡ್ಲೆ ಉಸುಳಿ, ಚಿತ್ರಾನ್ನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಿನ್ನುವರು.

ಹೀಗಾಗಿ ರಾಘಣ್ಣನವರು ತಮ್ಮ ಮನೆ ಅಲ್ಲೋಲ ಕಲ್ಲೋಲವಾದದಕ್ಕೆ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈ ಹೊತ್ತು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಜಾಗ ಸಿಕ್ಕದೆ ಹೊರಗಡೆ ಜಗುಲಿಯ ಮೇಲೆ ಕೂತಿದ್ದರು.

ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯ ಪಾಪಯ್ಯ ಶ್ರೀಯುತರನ್ನು ನೋಡಿ, ಪುರುಕಪಟ್ಟು ಏಜಾರಿಸಿ, 'ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ' ಹೇಳಿ ಹೋಗುವುದು ಗೃಹಸ್ಥ ಧರ್ಮವೆಂದು ಮಾತಾಡಿಸಿದ.

'ರಾಘಣ್ಣೋರೇ ಆರೋಗ್ಯವೇ?'

'ಯಾರು?' ಎಂದು ಚಕಿತರಾಗಿ ಕೇಳಿದರು.

'ನಾನು ಪಾಪಯ್ಯ'

'ಬಿಡ್ತುನ್ನಿ ರಾಘಣ್ಣೋರೇ ಪುಕ್ಕಳು, ಅಳಿಯಂದಿರು, ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು, ನಂದಗೋಕುಲದಂತಹ ಸಂಸಾರ ಇರೋವಾಗ ಪಾಪಿಗಳ್ಯಾಕೆ ಆಗ್ಗಿರಿ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರು ನೀವು'

'ಪಾಪಯ್ಯ, ವಿಷಯ ಓಗಿದೆ' ಎಂದು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ, ತಮ್ಮನ್ನು ಜಗುಲಿಯ ಪಾಲಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ತಮ್ಮ ಸಂಸಾರದ ಸದಸ್ಯರ ವರ್ತನೆಯ ವೈಖರಿಯನ್ನು ತೋಡಿಕೊಂಡು, ಒಡಲುರಿಯನ್ನು ಕೊಂಚ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಪಕ್ಕದ ಮನೆ ಪಾಪಯ್ಯನವರು ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ ಹೇಳಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದ ಮಾತಾಡಿ ಹೋಗಿ ಬಿಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆತ ಅದರ್ಭವಾದಿ. ಇಂತಹ ಪ್ರಸಂಗಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರ ಸೂಚಿಸಿ ಪ್ರಯೋಗ ಫಲಕಾರಿಯೇ? ಎಂದು ಕಾದು ನೋಡುವ. ಭಾವಿ ಅಳ ನೋಡಲು ಆತ ಯಾವಾಗಲೂ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಮನೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನೇ ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದ.

ಈಗ ರಾಘಣ್ಣನವರ ಸಂಸಾರ ರಥ ಸುಸೂತ್ರ ಸಾಗಲು ತನ್ನ ಸಲಹೆ ಮುಂದೆ ಮಾಡಿದ.

'ರಾಘಣ್ಣೋರೇ, ನೀವು ಸ್ವಲ್ಪ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿ ನಾನು ಹೇಳೋ ಸಲಹೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಕಂಡರೆ ಈ ಒಂದು ಪ್ರಯೋಗ ಯಾಕೆ ನೀವು ಮಾಡಿ ಬಿಡಬಾರದು?'

'ಏನು ಪ್ರಯೋಗವೋ, ಏನೋ ಹೋಗ್ಲಿ ಬಿಡ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಗೃಹಚಾರ.

"ಹಾಗೆ ಅಂದುಕೊಂಡು ಜಗುಲಿ ಹಿಡಿದರೆ ಮನೆ ಯಜಮಾನ್ರು ಅನ್ನಿಸಿಕೊಂಡು ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾಯಿಸ್ತೆ ಇದ್ರೆ ಆಗತ್ಯ....ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಸಂತೆಯಂತಹ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ನೆಲೆಸೋ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ನನ್ನ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ....ಅರ್ಥವೇ?"

"ನಿಮ್ಮ ಹಿತದೃಷ್ಟಿ?....ಹಾಗಂದ್ರೆ?"

"ನಿಮ್ಮನೆ ಪಕ್ಕದಮನೆ ವಾಸ ನಂದು, ಅಂದ ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮನೆ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದ ಗೊಂದಲ ನಮ್ಮ ಮನೇಲೇ ನಡೆದ ಹಾಗೆ ಆಗತ್ಯ.....ಛೇ, ನಿಮ್ಮ ಹಿರೇ ಮಗ ಅದೇನಿ ಹಾಗೆ ಅರಚ್ತಾನೆ.... ನಿದ್ರೆಯೇ ಬರೊಲ್ಲ"

“ಕ್ಷಮಿಸಿ, ಪಾಪಯ್ಯನೋರೆ. ಹಿರೇ ಮಗ ಕೂಗೋದೇ ಇಲ್ಲ....ಅ ಕೂಗು ಹಿರೇ ಸೊಸೇದು....ಆಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಹಿರೇ ಮಗನ ಬಾಯೇ ಹೋಗಿದೆ....”

“ನಾನು ಇನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ಇರೋಕೆ ಆಗೋಲ್ಲ. ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೋಗೋ ಬೇಕಾಗುತ್ತೆ....”

“ನೆರೆಹೊರೈ. ಸಹಿಸಬೇಕು. ಈಗ ನಮ್ಮ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದ ಜೊತೆ ನಿಮ್ಮ ರಾಮಾಯಣವೂ ನಾನು ಸಹಿಸ್ತಾ ಇಲ್ವೆ?....”

“ನಮ್ಮ ರಾಮಾಯಣ?”

“ಹೌದು. ನಿಮ್ಮ ಮಗ ಹನುಮಂತು ನಮ್ಮ ಹಿತ್ತಲ ಬಾಳೆಗಿಡ ಮುರೀ ಲಿಲ್ವೆ?....ನಿಮ್ಮ ಎರಡನೆ ಮಗ ಅಂಗದ ನಮ್ಮ ಮೊಮ್ಮಗನ ಕಿವಿ ಕಚ್ಚಿದ್ದು ಸುಳ್ಳೆ? ಯಾತರದೋ ಮಾತಾಡ್ತಾರೆ ಜಾಂಬುವಂತನ ಹಾಗೆ....ಹೋಗ್ರಿ”.

“ಕೋಪ ಮಾಡ್ಕೊಬೇಡಿ....ರಾಘಣ್ಣೋರೆ, ಸಂಸಾರ ಅಂದಮೇಲೆ ಇಂಥಾ ಚಿಲ್ವಿ ಪಲ್ವಿ ತಕರಾರುಗಳು ಇದ್ದದ್ದೇ....”

“ಮತ್ತೇ ಹಾಗಬನ್ನಿ, ದಾರೀಗೆ. ಅದೇನೋ ಸೂಕ್ತಕ್ರಮ ಗಿಮ ಅಂದ್ರಲ್ಲಾ, ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಅಂದದ್ದು.”

“ಅನ್ನಿ, ಪರವಾಗಿಲ್ಲ....ಅಂತೂ ನನ್ನ ರಾಜ್ಯಭಾರ ರಾಮರಾಜ್ಯ ಅಂತ ಒಪ್ಪೋತೀರೋ?”

“ಒಪ್ಪೊಂಡೆ”.

“ನಿಮ್ಮ ಮನೇಲೂ ಇದೇ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರಬೇಕೊನ್ನೋದು ಒಪ್ಪೋತೀರೋ?”

“ಒಪ್ಪೊಂಡೇಂತ ಇಟ್ಕೊಳ್ಳಿ.”

“ಅಂದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಸಲಹೆ ನೀವು ಯಾಕೆ ನಿಮ್ಮ ಸಂಸಾರಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸಿ ಸುವಿವಾಗರಬಾರದು?”

“ಅದೇನು ಸಲಹೆ ಅಪ್ಪಣೆಯಾಗಬೇಕು.”

ಎಂದಾಗ....ಪಾಪಯ್ಯ ರಾಘಣ್ಣನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮೀಯವಾಗಿ ಕೂತು, ಅವನ ನಶ್ಯದ ಡಬ್ಬಿಯಿಂದಲೇ ಮೂಗನ್ನ ಸ್ವರ್ತ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ತಮ್ಮ ಮನೆ ಬಾಗಿಲು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸಿಕೊಂಡು, ರಾಘಣ್ಣನ ಮನೆ ಮುಂಬಾಗಿಲನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳತೊಡಗಿದ.

“ರಾಘಣ್ಣೋರೆ, ನಿಮಗೆ ಪ್ರಜಾರಾಜ್ಯ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆಯೋ?”

“ಇದೇಂತ ಇಟ್ಟೊಳ್ಳಿ”

“ಅದೇ ಸೂತ್ರದ ಮೇಲೆ ಸಂಸಾರ ನಡೆಸಿದರೆ ಸಂಸಾರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಖ ಗ್ಯಾರಂಟಿ”

“ಈ ತಂಟೆ ತಕರಾರಿಗೆ ಮಾರ್ಗವೇ ಇರೋಲ್ಲಾಂತಿರಾ?”

‘ಎಲ್ಲಿ ಬಂತು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತಲೆ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರೆ ಆಗ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೆ.....”

“ಈಗಲಾದರೂ ಏನಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸಮೇತ ಅವರೆಲ್ಲಾ ನನ್ನ ತಲೆ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲವೆ?”

“ನಾನು ಹೇಳೋದನ್ನ ಪರಾಂಬರಿಸಿ ಸ್ವಾಮಿ.....ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಮನೆ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ಸ್ವಾಮಿ?”

“ಏಕೆಂದರೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳೋಕೆ ಸಾಧ್ಯವೆ?....ಎಣಿಸಿ ನೋಡಬೇಕು”

‘ಅಂದಾಜು?’

‘ನಾನೂ....ಆಕೇ....ರಾಮಿ....ಶಿವ....ಶಂಕರ....ಲಕ್ಷ್ಮಣ....ಮೂರ್ತಿ....ರುಕ್ಕು....ಪಾರ್ವತಿ....ಈಶ್ವರಯ್ಯ....ಸುಭದ್ರೆ....ಅವನ ಮಗಳು....ಮಗಳ ಗಂಡ.....ಮತ್ತೇ ಸುಂದರಮೂರ್ತಿ....ಕನಕಲಕ್ಷ್ಮಿ....ವಿಠಲ....ರಾಮ್ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ....ಸರಸು....ತಂಗಚ್ಚಿ....ಪುಟ್ಟು....ಟ್ರಾಮಿ....ಜಾನಿ....”

‘ಜಾನಿ?’

‘ನಮ್ಮ ನಾಯೀ....ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಇಪ್ಪತ್ತಾಲ್ಕು, ಇಪ್ಪತ್ತೈದುನ್ನಿ’

‘ಸರಿ ನಮ್ಮನೆಗಿಂತ ನಾಲ್ಕೇ ಜನ ಹೆಚ್ಚು ಇಲ್ಲಿ ಈಗ ಮನೆಗೆ ಮುಖ್ಯರು ಯಾರು ರಾಘವಾ?’

‘ಅವಳೇ ನನ್ನಾಕೇ....’

‘ನಮ್ಮನೆಗೂ ನಿಮ್ಮನೆಗೂ ಒಂದೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಅಲ್ಲಿ ನಾನು ಯಜಮಾನ, ಇಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯವರದ್ದು ಯಜಮಾನ್ಯೆ....ಸರಿ ಇಲ್ಲಿ ಓಟರ್ಸ್ ಲಿಸ್ಟ್‌ನಹಾಗೆ ನಿಮ್ಮ ಸಂಸಾರದ ಸದಸ್ಯರದು ಒಂದು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ನಡೆಸಿ’

‘ಮನೇಲೇ ಎಲೆಕ್ಷನ್ನೇ?’

‘ಅದೇ ಕೇಳಿ....ನಿಮ್ಮ ಮನೆ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸೋಕೆ ಮನೆಯವರಿಂದಲೇ ಆರಿಸಿ ಬಂದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿದ್ದರೆ ಯಾತಕ್ಕೆ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರವಾಗುತ್ತೆ?’

“ಸರಿ. ಆ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿವರ್ಗ ಆಯಿಸೋದೂನ್ನಿ.”

“ಕರೆಕ್ಟ್....ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ನೀವು. ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಸರಿಯಾಗಿ ಗೆಸ್ ಮಾಡ್ತೀರ....ನೀವು ಯಜಮಾನ್ರು. ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟಾಗಿರೋದು ಧರ್ಮ.”

“ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಪಾಪಯ್ಯ.. ನಾನು ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಆಗೋಕೆ ನಮ್ಮ ಯಜಮಾನಿ ಬಿಡಬೇಕಲ್ಲ....”

“ನಮ್ಮನೇಲೂ ಇದೇ ಗೋಳು ನೋಡಿ....ಅವಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಪವರ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಾಡಿ, ನಿನ್ನ ಸಲಹೆ, ನಿನ್ನ ಆಡಳಿಗೆ ನಾನು ಸಹಿ ಹಾಕೋ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟಾಂತ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟಾಗೋಕೆ ಬಿಟ್ಟಳು..”

“ನಾನೂ ಕೇಳಿ ನೋಡ್ತೀನಿ....ಮೊದಲು ಅವಳು ಎಲೆಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲಲಿ.... ಆಮೇಲೆ ತಾನೆ....”

“ಅವರುಗಳು ಗೆದ್ದು ಬಿಡ್ತಾರೀ....ನಾವುಗಳೇ ರೇವಣ್ ಕಳ್ಳೊಳ್ಳೊದು.... ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟು ‘ಸೆಲ್ಫ್ ನಾಮಿನೇಟೆಡ್ ಆಸ್ ಯೆ ಸ್ಪೆಶಲ್ ಕೇಸ್’ ಅಂತ ರೂಲು ಮಾಡ್ಕೊಳ್ಳಿ, ಏನೀಗ....”

“ಕಾನ್ಸಿಟೂಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕಲ್ಲಾ?”

“ಅದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ್ದು, As a special case ಅಂತ ಕೊಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಯಜಮಾನಿಕೆ ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಅಂತ.”

“ಸರಿ. ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡೋಣ. ಆಮೇಲೆ?”

“ಆಮೇಲೇನು? ಸರ್ಕಾರ ಗಲಾಟೆ ಇಲ್ಲದೆ ನಡೆಯುತ್ತೆ....”

“ನಿಸೂರಾಗಿ ಹೇಳಿಬಿಡ್ತೀರಿ. ಮಾಡೋದು ಕಷ್ಟವಿದೆ.”

“ಏನು ಕಷ್ಟ? ನಿಮ್ಮ ಯಜಮಾನ್ರಿಗೆ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿ ತಲೆಗೆ ಕಟ್ಟಿ....ಹಿರೀ ಮಗನಿಗೆ ಗಂಟಲೇ ಇಲ್ಲಾಂದ್ರಿ. ಅವನಿಗೆ ಯಾವ ಇಲಾಖೆ?”

“ಅವನು ಶುದ್ಧ ಶುಂಠಿಕಾಯಿ. ಅಪ್ರಯೋಜಕ. ಅವನಿಗೆ Home ಏ ಸರಿ—ಪೋಲೀಸ್ ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರಾವುದೂ ಸರಿಹೋಗೋಲ್ಲ.

“ಸರಿ. ಹಣ ಕಾಸಿನ ಬಾಬತ್ತು?”

“ಅದು ಆಗಲೇ ನನ್ನ ವೈಫೇ ನೋಡ್ತಿದ್ದಾಳೆ—ಹ್ಯಾಗೂ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ. ಅದನ್ನೂ ಅವಳೇ ನೋಡ್ಕೊಳ್ಳಿ.”

“ವರಿಗುಡ್....ಆರೋಗ್ಯ ಮಂತ್ರಿ?”

‘ನನ್ನ ಮಗಳು ಸದಾ ಆಸ್ತಮಾ ಅವಳಿಗೆ ; ಆಕೆಯೇ ಸರಿ ಆ ಜಾಗಕ್ಕೆ’

“ಇನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ನಿಮ್ಮ ಮೂರನೆ ಮಗ ಮೂರ್ತಿಗೆ ಕೊಡಿ....”

ಅವನಿಗೆ ಕ್ರೊಟ್ಟರೆ ತೋಳನಿಗೆ ಕುರಿಕಾಯಿ ಅಂದ ಹಾಗಾದೀತು ಅವನು ಕೊಂಚ ನ್ಯಾಯ ದೇವರು ಸತ್ಯ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಅಂದರೆ ಆಸಕ್ತಿ ಅಂಥವನು ನ್ಯಾಯ ಮಂತ್ರಿ ಆಗಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ?”

‘ಅವನಿಗೆ ಬೇಡ ಶಂಕರನಿಗೆ ಕೊಡಿ....

“ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಅವನು ನಿಭಾಯಿಸ್ತಾನೆ....ಇನ್ನು ನನ್ನ ದೊಡ್ಡ ಚಿಂತೆ ಅಂದರೆ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿ ಯಾರು?....”

‘ಅದನ್ನೂ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ತಲೆಗೇ ಕಟ್ಟಿ’

‘ಅವರನ್ನ ಬಿಟ್ಟರೆ ರಾವ್ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು....ಯಾಕೇಂತೀರೋ.... ಅವನ್ನ ಕಂಡರೆ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಕೊಂಚ ಭಯ ತಿನ್ನೋದರಲ್ಲಿ ಅವನು ಹತೊಟಲೀ ಇಡಬಹುದು.’

‘ಇನ್ನುಳಿದ ಚಿಲ್ರಿ....ಮುಜರಾಯಿ ಇಲಾಖೆ ನಿಮ್ಮ ಅಕ್ಕ ಸುಭದ್ರೆಗೆ ಕೊಡಿ ದೇವರು ದಿಂಡ್ರಾಂತ ಇರತ್ತೆ ಮುದುಕಿ....’

“ಇದೆಲ್ಲಾ ಸರೀ....ಆದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಆಯ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರೀದಲ್ವೆ ? ಅವಳು ಕೊಟ್ಟ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ನಾನು ಅಸ್ತು ಅನ್ನೋದೆ ನಿಯಮ ಅಲ್ವೆ?”

‘ಆದರೂ ಪ್ರೆನಿಡೆಂಟೂಂದ ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ಸಲಹೇನೂ ಕೇಳಬಹುದು....’

‘ಪಾಪಯ್ಯ, ನೀವು ಹಾಗೇ ಮಾಡಿದ್ದೀರ ನಿಮ್ಮ ಮನೇಲಿ’

‘ಎಲೆಕ್ಷನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆಗಿದೆ....ಅವಳೇ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟಿನ ಹಾಗೆ ಆಡ್ತಾಳೆ’

‘ನಮ್ಮ ಮನೇಲೂ ಇದೇ ಗೋಳಾದ್ರೆ?’

“ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಪ್ರಯೋಗ ನಡೆಸಿ ನೋಡೀಂತ ಹೇಳಿದ್ದು....ನಿಮ್ಮ ಮನೇಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬಹುದು”

“ನಾನೇನೂ ಓಡಿ ಅವಳು, ಮಕ್ಕಳು, ಸೊಸೆಯಂದಿರು ಅಸ್ತು ಅನ್ನ ಬೇಕಲ್ಲಾ....ಹೂಂ, ನೋಡ್ತೀನಿ. ಮನೇಲಿ ಕೇಳಿ ಹೇಳ್ತೀನಿ....ಆದರೆ ಜಾರಿಗೆ ತರ್ತೀನಿ”

ಎಂದು ಊಟಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಪಾಪಯ್ಯ ಪೆಚ್ಚಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಹೋದರು.

“ಅಯ್ಯೋ, ಹೀಗಾದರೆ- - ?

—ಶಾಂತಾ ರಘು

‘ಇಂಡಿಯಾ ಟುಡೇ’ ಪತ್ರಿಕೆ ಓದುತ್ತಾ ಇದ್ದವಳು ಧಿಗ್ಗನೆ ಎದ್ದು ಕುಳಿತೆ. ಕಣ್ಣನ್ನೇ ನಂಬಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಓದುತ್ತಿರುವುದು ಸಜಮಾಗಲೂ ಸಜವೆ?

ವಿಷಯ ಇಷ್ಟೆ. ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಗೋಸ್ವಾಮಿ ಎಂಬ ಮಹಾಶಯರು ತಮ್ಮ ಅಲ್‌ಸೇಷನ್ ನಾಯಿಗೆ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ‘ರಾಮ, ರಾಮ’ ಎಂದು ಉಚ್ಚರಿಸಲು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರಂತೆ ! ರಾಮ ರಾಮಾ ! ಇದೇನನ್ಯಾಯ ! ‘ಬೌ ಬೌ’ ಎಂದು ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಬಗುಳಿ, ಬಂದವರನ್ನು ಬೆದರಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಶ್ವಾನರಾಯ ಸಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ‘ರಾಮ ರಾಮ’ ಎನ್ನುವುದೆ? ನಾಳೆ ಅದು ವಿಷ್ಣು ಸಹಸ್ರನಾಮ ಕಲಿತುಕೊಂಡು ಗೋಸ್ವಾಮಿಯವರ ದೇವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತು ಹೇಳಲು ಬಯಸೋದಿಲ್ಲ ಅನ್ನೋದೇನು ಗ್ಯಾರಂಟಿ?

ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೇ ಮನುಷ್ಯನಿಗಿಂತ ಬುದ್ಧಿ ಜಾಸ್ತಿ. ಇನ್ನು ಮಾತೂ ಬಂದುಬಿಟ್ಟರೆ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು **overrule** ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತವೆ ಅಂತಲೇ ಅಲ್ವೆ ದೇವರು ಅವುಗಳನ್ನು ಮೂಕಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುವುದು? ಅವಕ್ಕೆ ಮಾತಾಡಲು ಕಲಿಸಿ, ದೇವರನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸುವುದೆ? ಅಯ್ಯೋ, ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿರೋ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಮಾತು ಕಲಿತು ಬಿಟ್ಟರೇನು ಗತಿ? ಕಲಿಯೋಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಅಂತ ಗೋಸ್ವಾಮಿಯವರ ಅಲ್‌ಸೇಷನ್ **prove** ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿತಲ್ಲ ! ಮಧುರೈ ಮೀನಾಕ್ಷಿ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರೋ ಬಿಳಿ ಗಿಳಿಯೊಂದು ‘ಮಿನಾಚಿ ಅಕ್ಕ’ ಎಂದು ಮುದ್ದಾಗಿ ಉಲಿಯುವುದನ್ನು ಕಿವಿಯಾರೆ ಕೇಳಿದ್ದೀಸಲ್ಲ. ಅಯ್ಯೋ, ಕಲ್ಪನೆ ಕೆಟ್ಟದಾಗಿ ಗರಿಗೆದರಿಬಿಟ್ಟಿತು!

ಅರವತ್ತು ಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಓಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರಿಗೆ ಸಡನ್ ಬ್ರೇಕ್. ರಸ್ತೆಯ ಮಧ್ಯೆ ಮಜವಾಗಿ ಕುಳಿತು ಮೆಲುಕು ಹಾಕುತ್ತಿರೋ ಮಹಿಷ. ಎಷ್ಟು ಹಾರನ್ನು ಹೊಡೆದರೇನು? ಮೂಕ ಪ್ರಾಣಿ ಕೋಣ ಮೆಲುಕು ಹಾಕುತ್ತಿರೋ **tempo** ಒಂದು ಚೂರೂ ಬದಲಾಯಿಸದೆ ಅರ್ಧ ನಿಮಿಷದ ನೇತ್ರವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಕಡೆ ಕಟಾಕ್ಷ ಬೀರುತ್ತಲೇ ಇರತ್ತೆ. ಮಾತು ಬಂದರೆ?.... ‘ಅಯ್ಯಾ, ಕೋಣನ ಮುಂದೆ ಕಿಂದರಿ ಬಾರಿಸಿದ ಹಾಗೆ,’ ಅಂತ ನೀನೇ ಗಾದೆ ಮಾಡಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀಯಾ. ಕಿಂದರಿ ಬಾರಿಸಿದರೂ ಅಷ್ಟೆ. ಹಾರನ್ನು ಬಾರಿಸಿದರೂ ಅಷ್ಟೆ. ನಾನೇನು ಅಲ್ಲಾಡೊಲ್ಲ. ಕೋಪ ಬಂದು ಕೋಲಿನಿಂದ ಬಡೀತೀಯಾ, ಕೋವಿಯಿಂದ ಹೊಡೀತೀಯಾ?’ ಅಂತ

ಕೋಣ, ಕೋಡು ಅಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅಪಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಬಹುದೆ?

ಕತ್ತೆ ಸಹನೆಯುಳ್ಳ ಪ್ರಾಣಿ, ನಿಜ. ಅವರ ಹತ್ತರಷ್ಟು ಭಾರ ಹೊರೆಯುತ್ತೆ? ಏನೋ ಪಾಪ, ಖುಷಿಯಾದರೆ ಗಾದೆಭರಾಯ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಗಾನ ಮಾಡಿ ನಮಗೆ ಗಾನಾಮೃತ ಮಾಡಿಸುತ್ತೆ. ರೇಗಿದರೆ ಕತ್ತೆ ಕಥಕ್ಕಳಿ ಅಡಿ ಹಿಂದಿರುವವನ ಹಲ್ಲು ಉದಾರಿಸುತ್ತೆ. ಹೊರಲಾಗದ ಹೊರೆ ಹೊರಿಸಿ ದಬ್ಬಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗೋ ಕತ್ತೆಗೆ ಮಾತು ಬಂದರೆ? ಗಕ್ಕನೆ ನಿಂತು ಕತ್ತು ಹೊರಳಿಸಿ 'ಎಲೈ ನರರಾಕ್ಷಸನೇ, ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ನೆಟ್ಟಗೆ ಹುಲ್ಲು ಹಾಕದ ಪಕ್ಷಾಳು ಹೊರೆ ಹೊರಿಸಿ ಹೊಡೀತೀಯಲ್ಲಾ. ಹಿಡಿ ಕೂಳಿಲ್ಲದೆ ಕತ್ತೆ ಚಾಕರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನೌರವ ನರಕದಲ್ಲಿ ನರಳುವಂತಹನಾಗು,' ಎಂದು ಹಿಡಿ ಶಾಪ ಹಾಕಬಹುದೆ?

ಮನೆಯವರೆಲ್ಲರ ಮಡಿಲ ಮೇಲೆ ಕೂತು ಮುದ್ದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮಂದಿಯೆಲ್ಲ ಮಲಗಿದಾಗ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಗೆ ನುಸುಳಿ ಮೊಸರನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಕ್ಕುವ ಬೆಕ್ಕು ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ? ಧಡಾರನೆ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿ ಓಡೋಡಿ ಬಂದ ಅಜ್ಜಿ ಮೂಲೇಲಿದ್ದ ಮಡಿ ಕೋಲೆತ್ತಿ ಬೇಸಿ, 'ಶನಿ, ಪ್ರಾರಬ್ಧವೇ. ಮೂಗಿನ ತನಕ ತಿಂದಿದ್ದಲ್ಲ ಈಗ ಮೊಸರೆಲ್ಲ ಚೆಲ್ಲಲ್ಲಾ ಈ ಹಾಳು ಕೊತ್ತಿ', ಅಂತ ಬಯ್ಯಾಗ, ಮೂಕ ಪ್ರಾಣಿ ಬೆಕ್ಕು ಮುಂಗಾಂಟಿನಿಂದ ಮೀಸೆ ಒರಸಿಕೊಂಡು ಅಜ್ಜಿಯನ್ನು ತುಚ್ಛವಾಗಿ ನೋಡಿ ಪತಾಯನ ಮಾಡ್ತಾ ಇತ್ತೀನೋ. ಅವರೆ ಮಾರ್ಜಾಲನಿಗೆ ಮಾತು ಬಂದರೆ? ಮಾಡಿನ ಮೇಲೆ ಮಜವಾಗಿ ಮಂಡಿಸಿ, 'ಸಾಕಷ್ಟೇ, excite ಆಗ್ಲೇಡ. ನನಗೇನು ರಾಜಾರೋಷವಾಗಿ ಕದ್ದು ತಿಂತೀನಿ. ನಮ್ಮಾತೀನೇ ಹಾಗೆ. ನಿನ್ನ ಮೊಮ್ಮಗ ಇದಾನಲ್ಲಾ ಮಾರ್ಜಾಲ ಸನ್ಯಾಸಿ, ದಿನಾ ನೀನು ಸಾಸಿವೆ ಡಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಟ್ಟಿರೋ ಚಿಲ್ಲರೆ ಕದೀತಾನೆ,' ವಿಚಾರಿಸಿಕೋ' ಅಂತ ಮುತ್ತಿನಂತೆ ಮಾತಾಡಿ ಮಹಡಿ ಮೇಲೆ ಮಾಯವಾಗಬಹುದೆ?

ತಿರುಪತಿ ವೆಂಕಟೇಶನ ಸನ್ನಿಧಾನ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಅಂಜನೇಯನ ಕುಲದವರ ಹಾವಳಿ. ಮಜ್ಜನ ಮಾಡಿ, ಮಡಿಯಾಗಿ, ಮಡದಿಯ ಜತೆ ಮಂದಿರದ ಕಡೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು ರಾಯರು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೇ 'ಅಯ್ಯೋ ! ಹೋಯ್ತು ! ಹೋಯ್ತು!' ಅಂತ ಬೊಬ್ಬೆ ಹಾಕಿದರು. ರಾಯರ ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಮಂಡಿಸಿದ್ದ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಸಲೀಸಾಗಿ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗಿತ್ತು ಮಂಗ. ಗೋಪುರದ ಮೇಲೆ ಕೂತು ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಮುಖಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದ ಗುಂಪನ್ನು ಬಗ್ಗಿ ಬಗ್ಗಿ ನೋಡಿ, ದಿವ್ಯವಾದ ದಂತ ಪ್ರದರ್ಶನ

ಮಾಡ್ತಿತ್ತು. ಕೋತಿಗೆ ಮಾತು ಬಂದಿದ್ದರೆ? 'ಹ್ಲಿ! ಹ್ಲಿ! ರಾಯರೆ ! ಮಂಕು ಬಂದಿ ಮುದ್ದೋಡೇಡಿ. ನಿಮ್ಮ ಚಶ್ಮ ನನ್ನ ಕಪಿ ಮುಷ್ಟೀಲಿದೆ. Anyway ನಿಮ್ಮ ಮುಖಾರವಿಂದಕ್ಕಿಂತ ನನ್ನ ಮೋರೆಯ ಮೇಲೆಯೇ ಪೂಜಬೂತಾಗಿದೆ ಕನ್ನಡಿ, ಅಲ್ಲವೇ?' ಅಂತ ಹಲ್ಲು ಕಿರಿಯಬಹುದು?

ಬನ್ನೇರಘಟ್ಟದ ವ್ಯಾಪನಲ್ ಪಾರ್ಕ್. ವ್ಯಾನಿನಲ್ಲಿ ಎಲರೂ ತುಂಬಿ ಕೊಂಡು ಕಾಡಿನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗ್ತಾ ಇದ್ದಿ. 5, 6 ಮೈಲಿಗಳ ಅನಂತರ ವ್ಯಾನು ಗಕ್ಕನೆ ನಿಂತಿತು. ಎಲ್ಲರ ಮುಖದ ಮೇಲೂ ಭಯ ತುಂಬಿದ ಕುತೂಹಲ. ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಆ ಕಡೆ ಈ ಕಡೆ ನೋಡ್ತಾ ಇದ್ದಿ. “ಹೋ! ಹುಲಿ, ಹುಲಿ! ನೋಡಿ ಅಲ್ಲಿ!” ಅಂತ ದೂರದಿಂದ ಹುಲಿಲಿಟ್ಟರು. ದೂರದ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಹುಲಿರಾಯ ಹೆಂಡತಿಯ ಜತೆ ಹಾಯಾಗಿ ಕೂತು ಹವಾ ಕುಡೀತಿದ್ದ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ ಸಹಾ ನೋಡ್ಲಿಲ್ಲ. ಹಬಿ ಹಬಿ ಶಬ್ದ ಮಾಡಿದರೂ ಇಲ್ಲ. ಗಂಡಸರಲ್ಲಾ ಸೀಟಿ ಹೊಡೆದರೂ ಇಲ್ಲ. ಸರಿ, ಮಹಾ ಧೈರ್ಯವಂತನಾದ “ಕಂಡಕ್ಕರು” ನೋಡೋಣ ಅಂತ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆಯಲು ಶು-ರು-ಮಾ-ಡಿ...., ಧಢಾರನೆ ಹಿಂದೆ ನೆಗೆದು ಬಾಗಿಲು ಬಂದ್ ಮಾಡಿದರು! ಹಠಾತ್ತನೆ, ಏನಾವ ಮಾಯದಿಂದಲೋ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮತಿ ಹುಲಿರಾಯ, ಇನ್ನಿಬ್ಬರು ನೆಂಟರೊಡನೆ ನಮ್ಮ ವ್ಯಾನಿನ ಮುಂದೆಯೇ ಬಂದು ನಿಂತಿದ್ದರು! ಮುಖದಲ್ಲಿ ಅವೇನು ಹುಬ್ಬುಗಂಟೋ! ಹಸಿ ನಗೆಯೋ! ಆ ನೋಟವೋ! ರಾಜ ರೀವಿಯೋ! Suppose ವ್ಯಾಘ್ರನಿಗೆ ಮಾತು ಬಂದಿದ್ದರೆ? “ಹಿಲ್ಮೆ ಸರಹುಳುವೇ! ಎಂತಹ ವಿಪರ್ಯಾಸ ನೋಡಿದೆಯಾ? Zooನಲ್ಲೂ, ಸರ್ಕಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಬೋಸಿನೊಳಗೆ ಹಾಕಿ ತಮಾಷೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆಯಲ್ಲವೇ? ಈಗ ನೋಡು. ನೀನು ಒಳಗೆ! ನಾವು ಹೊರಗೆ! ಹೇಡಿ ಹುಲುಮಾನವಾ! ಹುಲಿಗೆ ಹೆದರಿ ಹುಲ್ಲೆಯಂತೆ ನಡುಗುತ್ತಾ ವ್ಯಾನಿನೊಳಗೆ ಅಡಗಿರುವೆಯಲ್ಲಾ — ಹ್ಲಿ ಹ್ಲಿ ಹ್ಲಿ!” ಎಂದು ಹುಲಿ ಹುಬ್ಬು ಹಾರಿಸಿ ಹೊಂಕಾರ ಮಾಡಬಹುದೇ?

ಮೇಜರ್ ಮಹದೇವನ್ ಮನೆ ಅಲ್‌ಸೇಷನ್ ಹೆಸರು—ನಂಬಿ — ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿಯೂ ರಾಣಾ ರಣಧೀರ ಅಂತ. “ಅಯ್ಯೋ, ನಾಕು ಜನರ ತರಹ ಟೈಗರ್, ಟಾಮಿ ಅಂತ ಹೆಸರಿದಬಾರದೆ?” ಅಂತ ಅದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಅಳುತ್ತಾ ಇರೋದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೇ ಇಲ್ಲ. ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ಯಾರಾದರೂ ಬಂದುಬಿಟ್ಟರೆ ಸರಿ. “ರಾಣಾ, fetch the paper,” “ರಾಣಾ, play dead,” ಅಂತ ಅದರ ಪ್ರಾಣ ತೆಗೆಯೋದು ಬೇರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಚೆನ್ನಾಗಿ ರಾಮನಾಮ ಜಪ ಮಾಡ್ತಾ ಇರೋ ಶುನಕ, ಚಿನಕುರಳಿ ತರಹ ಮಾತಾಡೋಕೆ ಇನ್ನೆಷ್ಟು ದಿನ ಬೇಕು? “ಅಯ್ಯಾ, ಯಜಮಾನನೆ! ರಾಕ್ಷಸನ ತರಹ ನಾನು ಬೆಳೆದಿರೋದು ನಿಮ್ಮ ರಕ್ಷಣೆ

ಮೊಡೊಂಕೆ, ಈ ತರಹ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದೂ ಅಲ್ಲ, ನಾಷ್ಟಾನೂ ಕೊಡದೆ ಬೆಳಗಾಗಿದ್ದು ನಾಕು ಜನರ ಎದುರಿಗೆ ನಾಯಿ ಚಾಕರಿ ಮಾಡಿಸ್ತೀಯಲ್ಲ! ನಾನು ವಿಶ್ವಾಸ ಉಳ್ಳವನು, ನಿಜ. ಆದರೆ ವಿದೂಷಕನ ಹಾಗೆ ಆಡೋಕೆ ವಿಷಾದ ಆಗುತ್ತಲ್ಲ,” ಅಂತ ನಾಯಿ ದೂಷಿಸಬಹುದೇ?

“ನನ್ನ ಹಸುಳೆಗೆ, ಒಂದು ಹನಿ ಹಾಲು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬಿಡದೆ ಹಿಂಡಿಕೋತಾನಲ್ಲ, ಈ ಹಾಳಾದ ಹಾಲಿನೋನು,” ಅಂತ ದಿನ ಬೆಳಗಾದರೆ ಆಕಳು ಆಕ್ರಂದನ ಮಾಡಬಹುದೇ?

“ನನ್ನ ಕಾಲೆಳೆಯೋದೇ ಬ್ರಹ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿರೋವಾಗ, ಅರು ಜನಾನ ಕೂರಿಸಿ ವಳೆಯೋಕೆ ಹೇಳ್ತೀಯಲ್ಲ. ಚಾಟಿಲಿ ಹೊಡೀತೀಯಲ್ಲೋ, ಪಾಪಿ!” ಅಂತ, ಮಾತು ಕಲಿತ ಬಡಕಲು ಜಟಕಾ ಕುದುರೆ, ಕುಪಿತಗೊಂಡು, ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ, ಮಾಲೀಕನ ಮೇಲೆ ತಿರುಗಿ ಬೀಳಬಹುದೇ?

ನನ್ನ ಕಲ್ಪನಾ ಪಕ್ಷಿ ಅತಿ ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಗಡಿಗೆದರಿ ಬಿಟ್ಟಿತಲ್ಲ! ಅಯ್ಯೋ, ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಆದರೇನು ಗತಿ? ಮಾನವರು ಮಾನವಾಗಿ ಹೇಗೆ ಬದುಕೋದು? ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮಾತುಗಳಿಂದಲೇ ನಮ್ಮನ್ನು ಜರ್ಜರಿಸಿ ಅರೆ ಜೀವ ಮಾಡಿಬಿಡಬಹುದೇ? ಪುಟ ಪುಟನೆ ಓಡಾಡೋ ನಮ್ಮ ಪುಟಾಣಿ ಪಾಮರೇನಿಯನ್ ಪಿಕ್‌ಲ್ಸ್-ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ “ಫಕ ಫಕನೆ” ಬಗುಳೋದು ಬಿಟ್ಟು—ಮಾತಿನ ಪ್ರಲಾಪ ಶುರು ಮಾಡಬಹುದೇ? ಅಯ್ಯೋ, ಹೀಗಾದರೇನು ಗತಿ?

*

*

*

*

“ಇವತ್ತೇನಾಯ್ತು. ಅಂತೀ, ಕಮಲಾ, ಸಂಜೆ ಮನೆಗೆ ಬರುವಾಗ ಕೆರೆ ಪಿರಿ ಮೇಲೆ, ಅಲದ ಮರದ ಹತ್ತಿರ ಒಬ್ಬ ಕಳ್ಳ ಎದುರು ಬಿದ್ದು, ಹಣದ ಚೀಲ ಕೊಡ್ತೀಯಾ, ಪ್ರಾಣ ಬಿಡ್ತೀಯಾ ಎಂದು ಹೆದರಿಸಿದ....”

“ಸರ್ವೀ ಮಂಕರ ಹಾಗೆ ಹಣದ ಚೀಲ ತೆತ್ತು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದ್ಬಲ್ಲವೇ” ಎಂದೂ ಕಮಲಾ ಟೀಕಿಸಿದಳಂತೆ.

ವಿಮರ್ಶಕ

— ಆರ್. ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ್

ಸಂಜೆಯಾಗುತ್ತಾ, ಬೀಚಿನಲ್ಲಿ ಜನ ಸೇರುವರು. ಮಕ್ಕಳು ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಆಟವಾಡಿ, ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು, ಮರಳಲ್ಲಿ ಉರುಳಾಡಿ, ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕೂಗಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಡಲೆಕಾಯಿ ಮಾಯವಾತ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ಜನರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ.

ಕಿತ್ತಳೆ ಸೂರ್ಯ ಅಪ್ಪಾ ಹೊತ್ತು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಅಂಗುಲಂಗುಲವಾಗಿ ದಿಗಂತವತ್ತ ಸರಿಯುತ್ತಿದ್ದ. ವಿಮರ್ಶಕ ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ. 'ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಸ್ತು. ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿನ ಪುನರಾವರ್ತನೆ' ತನ್ನಲ್ಲೇ ಗೊಣಗಿಕೊಂಡ. ಯಾತನೆಯ ಪ್ರತೀಕವಾದ ಕೆಂಪು ದಟ್ಟವಾಗಿ ಹಬ್ಬಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನೀಲಿ, ನೇರಳೆಗಳ ಒಳಪದರಗಳು ವಿಮರ್ಶಕನಿಗೆ ಹಿಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಯಾವುದೋ ನಿಗೂಢತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಂತಿದ್ದರೂ ಅದರ ಮೇಲ್ಮೈ ಚೆನ್ನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಜೀವನವನ್ನು ಕಲೆಯೊಂದಿಗೆ ಬಂಧಿಸುವ ಸ್ನಾಯುಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿರುವ ಧೋರಣೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅಥವಾ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಒಂದು ಪರಿಮಿತಿಯನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತದ ಚಿತ್ರವನ್ನಾತ ಮೆಚ್ಚಿದ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ದೈವ ಪ್ರೇರಣೆ ಇಲ್ಲದೆ ಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಈ ಪ್ರಯತ್ನ ಅವನಿಗೆ ಹಿಡಿಸಿತು. ಸ್ವಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮೀರುವುದರಲ್ಲಿ, ಸಫಲತೆಗೆ ಹತ್ತಿರ ಎಂದು ಗೊಣಗಿಕೊಂಡ.

ಮುಂದಿನ ಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ ವಿಮರ್ಶಕನಿಗೆ ಕಿರಿಕಿರಿಯಾಯಿತು. ಮೂಲ ಭಾವರೂಪಗಳನ್ನು ಬಂಧಿಸಿರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಒಂದು ಪರಿಣಾಮಕ್ಕಾಗಿ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ? ಸಂವೇದನೆಯ ಪ್ರತೀಕವಾದ ಜೀವನಕ್ಕೇ ದ್ಯೋತಕವಾಗಬಹುದಾದ, ಆತ್ಮಯಾತನೆಯ ಈ ಸಂಕೇತವನ್ನು ಗೋಜಲು ಗೊಂದಲಗಳ ನಡುವೆ ಅಡಗಿಸಿ ಮರೆಯಾಗಿರುವುದು ಕಂಡು ಬೇಸರಪಟ್ಟುಕೊಂಡ! ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗ ಈ ಎಲ್ಲವೂ ನಿರಾಕರಣೆಯತ್ತ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟು ಒಂದು ಸಾಧನೆ, ಅಗೋಚರಗಳ ವಶವಾದ ಖಂಡನೆ ತಾನೇ ಎನ್ನಿಸಿತು. ಈ ಅಲೋಚನೆ ಬಂದ ಹಾಗೆಯೇ ಮೆತ್ತಗಾಗಿ, ಹೊಸ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವೊಂದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದದ್ದಕ್ಕೆ ಖುಷಿಗೊಂಡ.

ಮುಳುಗುತ್ತಿರುವ ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಕಣ್ಣು ಹೊರಳಿಸಿ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿದ್ದ ಜನರನ್ನು ನೋಡಿದ. ಸಂಜೆಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಮುಖಗಳೆಲ್ಲಾ ಫಲಫಲನೆ ಹೊಳೆ

ಯುತ್ತಿದ್ದವು. ದಿಗಂತದಲ್ಲಿನ ಸೂರ್ಯ, ವಿಶಾಲ ಆಕಾಶದುದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ಹೊಳೆವ ಕಿಡಿಗಳನ್ನು ಹರಡಿದ ಮೌನ ಸ್ಫೋಟದಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಸೌಂದರ್ಯದ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಸಹಜ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಂತೆ, ಜನ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಈ ನಾಟಕವನ್ನು ಮೂಕ ವಿಸ್ಮಿತರಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಈ ಜಾದೂ ಬೇಗನೆ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಕರಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸೂರ್ಯ ಸಾಗರ ದೊಳಕ್ಕೆ ಹೀರಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದ.

ಈ ಅತಿಭಾವುಕ ಶುಷ್ಕ ಹೃದಯರಿಗೆ ಕಲೆ, ಮತ್ತದರ ನಿರಂತರ ಋಷಿಗಳ ಬಗೆಗೇನು ಗೊತ್ತು ? ವಿಮರ್ಶಕ ಅಪಸ್ವರ ಹಾಡಿಕೊಂಡ. ಇವರಿಗೆ ಸಂವೇದನಾ ಶೀಲತೆಯ ಗೊಂದಲ ಮತ್ತು ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿನ ನುಡಿಗಟ್ಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ತಿಳಿದಿದೆ ? ತನ್ನ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಕನಸಿನಂತಹ ನಿಗೂಢ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ, ಗಾಢ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತ ಪ್ರತಿಮೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಹರಿಯಬಿಟ್ಟ ಚಾಗಲಾನ ಹೆಸರು ಕೇಳಿ ದ್ದಾರೆಯೇ ? ಮಕ್ಕಳ ಚಿತ್ರಕಲೆಯನ್ನೇ ಕ್ಯಾನ್ವಾಸಿನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಥವಾಗಿಸಿದ ಪಾಲ್ ಕೀ ? ಅಥವಾ ಕುಂಚದ ಒಂದೊಂದು ಗೆರೆಯಿಂದಲೂ, ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡ ಪ್ರತೀಕವನ್ನು ಹೊಮ್ಮಿಸಿದ ವ್ಯಾನ್ ಗೋ ? ಅಥವಾ ನೀಲಿಯಿಂದ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ರೋಜಾ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಂಡೂ, ಕಡೆಗೆ ಯಾರೂ ಮಿರಲಾಗದ ನಿರಂತರತೆಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯತ್ತ ವಾಲಿದ ಪಿಕಾಸೋ ? ಕಡೆಗೂ ವ್ಯಾನ್ ಗೋ ತನ್ನ ತಲೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿಕೊಂಡ ಗ್ಯಾಂಗ್ವಿನ್ ? ಅವನು ದುಃಖ ಯಾತನೆಗಳಿಂದ ಸತ್ತ. ಮೋದಿಗ್ಲಿಯಾನಿ ಜ್ವಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಉರಿದುಹೋದ.

ನಿಯೋಜಿತ ವಿರುದ್ಧಾಂಶಗಳು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ತಡೆಹಾಕದಿದ್ದರೆ, ಸೃಜನ ಶೀಲತೆ ಮುಂದುವರೆಯುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಇವೂ ಮೂಲ ಜಾಗೃತಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಅಂಶಗಳಲ್ಲವೆ? ಪ್ರಾಣಿಯ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರಾಣಿಯಾಗುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮುಖವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ, ಅಹಂ, ನಿರಂತರತೆ, ಗಮನಾರ್ಹ, ಅಸಂಬದ್ಧ, ಋಷಿ ನೀಡುವ, ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟಿದ ರಕ್ತ ವರ್ಣದ, ಚಳಿಯಾಗಿಸಿದ ಬಂಡೆಗಳ ಹಾಗೆ, ಸಮುದ್ರ ದಾಳದ, ಮೋರಿಗಳಲ್ಲಿ ತೇಲುತ್ತಿರುವ ತರಗಲೆಗಳ.....ಎಲೆಗಳ....ಗಳ....ಗಳ.....

ವಿಮರ್ಶಕ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ ಕಲ್ಲು ಬೆಂಚಿನ ಮೇಲೆ ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಕುಳಿತು, ಅಸಮಾಧಾನದಿಂದ, ಕೋಪದಿಂದ ಗೊಣಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಸುತ್ತ ವಸರಿಸಿದ ಅಂಧಕಾರ ಅವನನ್ನೂ ಆವರಿಸತೊಡಗಿತು.

ಶುಭಾಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ

ಯುನೈಟೆಡ್ ಸೇಲ್ಸ್ ಎಂಟರ್ಪ್ರೈಸಸ್

94 2 ಸರ್ದಾರ್ ಪತ್ರ್ಪ್ಪ ರಸ್ತೆ

ಶೌಕತ್ ಮೊಹಲ್ಲ

ಬೆಂಗಳೂರು-560002

ಉತ್ತಮ ದರ್ಜೆ ಉಕ್ಕಿನ ಸರಬರಾಜುದಾರರು

ದೂರವಾಣಿ : 221107

ಶುಭಾಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ

ಬಿ. ಎಸ್. ವಿಜಯೇಂದ್ರ ಅಸೋಸಿಯೇಟ್ಸ್

281, ಮಾಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಬಡಾವಣೆ, ಬೆಂಗಳೂರು-560010

ಶುಭಾಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ

ಶೃಂಗಾರ್ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ಸ್

ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್ ಹಾಗೂ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆಯ ಟೆಲಿಗ್ರಾಫ್‌ಮನ್

ತುಮಕೂರು ರಸ್ತೆ, ಪೀಣ್ಯ

ಬೆಂಗಳೂರು 560058

ದೂರವಾಣಿ : 385449

350984

ಶುಭಾಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ

ಟೆಕ್ನೊಲಿಂಕ್ ಎಂಟರ್ಪ್ರೈಸಸ್

35, 5ನೇ ಕ್ರಾಸ್, 1ನೇ ಮೇನ್, ಎಸ್. ಕೆ. ಗಾರ್ಡನ್

ಬೆನ್ಸನ್‌ಟೌನ್, ಬೆಂಗಳೂರು-560046

ಶುಭಾಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ

ಎಕ್ಸ್‌ಲರ್ ಟೊಲ್ಸ್ ಎಂಡ್ ಇಂಜನೀಯರಿಂಗ್ ಎಂಟರ್ಪ್ರೈಸಸ್

ಬಿ 20, 1ನೇ ಕ್ರಾಸ್, 1ನೇ ಸ್ಟೇಜ್, ಪೀಣ್ಯ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟ್

ಬೆಂಗಳೂರು-560058

ತುಭಾಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ

ಸೈಸ್ ಕ್ರೀಟಾ

ಪೀಣ್ಯ ಮೂರನೆಯ ಹಂತ, ಪೀಣ್ಯ
ಬೆಂಗಳೂರು-560058

ಮೂರವಾಣಿ : 608186
609026

**ಓಂಕಾರ್ ಆಪ್ಲೈಟ್ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್
ಅಂಡ್ ಪೋಟೋ ಟೈಪ್ ಸೆಟರ್ಸ್**

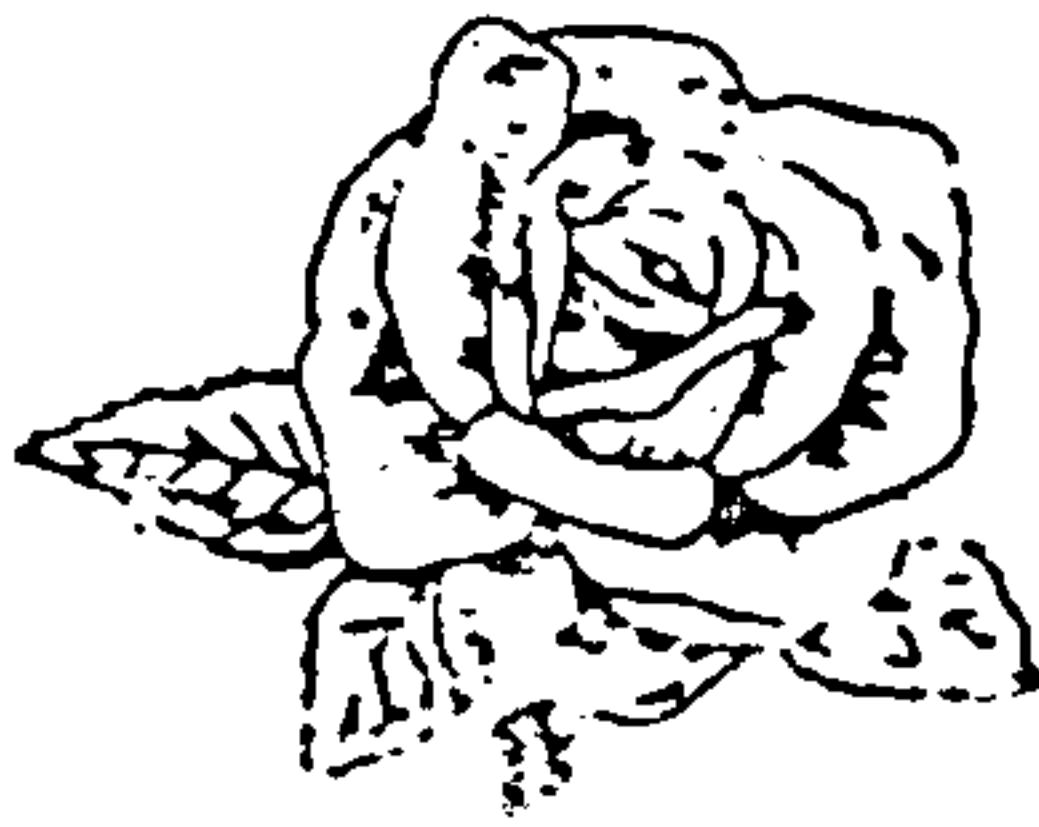
33, 1ನೇ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ, ಹೊಸ ತರಗುಪೇಟೆ,
ಬೆಂಗಳೂರು-560002

**ಮಾಸ್ ಕಾಟ್ ಆಗೋ ಕೆಮಿಕಲ್ಸ್
ಪೈವೇಟ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್**

93, 3ನೇ ಘಟ್ಟ,
ಪೀಣ್ಯ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಏರಿಯ,
ಬೆಂಗಳೂರು-560 058.

ದೂರವಾಣಿ : 395902 ತಂತಿ : 'ಮಾಸ್ ಕಾಟ್' ಟೆಲೆಫ್ನ್ -845-580
ಭತ್ತ, ಕಬ್ಬು ಮತ್ತು ಗೋಧಿಯ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ
'ನಾಕ್ವೀಡ್' ಕಳೆನಾಶಕವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿರಿ.

ಶುಭಾಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ :-

**ಎನ್. ಎಸ್ ಗಿರಿಮಾಜಿ ಆಂಡ್ ಸನ್ಸ್
[ಬೆಂಗಳೂರು]**

ನಂ. 46, ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಸಬರ್ಬ್
ಯಶವಂತಪುರ, ಬೆಂಗಳೂರು-560 022.

REGISTERED No. BGW-180

ಶುಭಾಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ

ಟರ್ನಾ-ಕೀ ಕನ್ ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ಸ್
(ಪ್ರೈ.) ಲಿಮಿಟೆಡ್
11ನೇ ಮೇನ್ ರಸ್ತೆ
ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ
ಬೆಂಗಳೂರು-560 003.

ಫೋನ್ : 364118

Printed by V.R. NATH for the Publisher M. SHIVA KUMAR, Published and owned by M. SHIVA KUMAR, 36, 6th Main Road, Malleswaram, Bangalore-560 003. Printed at IMPRESSIONS, 404, Sampige Road, Malleswaram, Bangalore-560 003. Editor : M. SHIVA KUMAR